

Slovenski št. 7-8 **čebelar**

letnik CXI – julij–avgust 2009

ISSN 0350-4697

Jeseni bomo sadili lipe

Poletna oskrba čebeljih družin

Ekološko čebelarjenje – izziv ali potreba?

APIS M&D®

ČEBELARSTVO MARKO DEBEVEC

ČUŽA 7, 1360 VRHNIKA
tel.: (01) 755 12 82, faks: (01) 755 73 52

Delovni čas:
ob delavnikih 9.00–12.00
16.00–18.00
ob sobotah 9.00–12.00

AŽ-PANJ 10-SATNI

AŽ-TRIETAŽNI PANJ

PRAŠILČEK
AŽ 5- IN 7-SATNI
75 - 57,40 €, 5S -
52,20 €

GRELCI ZA
MED 179 €

KAKOVOSTNA RSF-
TOČILA
AKCIJSKA CENA 298 €

STANDARDNI LR-PANJ
IN DVOTRETINJSKI
LR-PANJ
**AKCIJSKA CENA
89,60 €**

ŽICA ZA SATNIKE
250 g 4,5 €,
250 g CINK 2,2 €

PREDELAVA
VOSKA V
SATNICE
SAMO 0,75 €/KG

SATNIKI:
AŽ-VRTAN,
LEPLJEN,
ZBIT 0,79 €/KOS
LR - STANDARD
LR 2/3

■ Naročeno blago pošljemo tudi po hitri paketni pošti. ■ Po izjemno nizki ceni vam iz vašega voska izdelamo satnice – 0,75 €/kg. ■ Vosek steriliziramo pri 125 °C. ■ Vosek odkupujemo po 3,12 € za kilogram. ■ Z veljavno čebelarstvo izkaznico priznamo 4 % popust pri nakupu v vrednosti več kot 50 €. ■

SUPER AKCIJA

SATNICE – AŽ-, LR-: 0,63 €

- Panji so izdelani natančno in kakovostno.
- Uporabljamo vodoodporne materiale in lepila.
- Kakovostna izdelava po ugodni ceni.

Cenjene stranke obveščamo,
da smo se 1. 3. 2008 preselili
na Opekarsko 16 na Vrhniki.

**Konzumni sladkor za krmljenje čebel
po ugodni ceni!**

ČEBELARSTVO RIHAR - KOCJAN

Robert Kocjan s.p.

Gabrje 42, 1356 Dobrova

Tel.: 01 36 41 106, faks.: 01 36 41 307

GSM.: 031 351 964

e-pošta: robineli@siol.net

WWW.RIHAR-KOCJAN.SI

ČEBELARSTVO - IZDELAVA ČEBELARSKE OPREME - TRGOVINA

**OD 24.07. DO 14.08. BO
ZARADI DOPUSTA
ZAPRTO!**

ČEBELARJEM Z VELJAVNO
ČLANSKO IZKAZNICO
PRIZNAMO POPUST PRI
NAKUPU NAD 42 EUR!

IZDELUJEMO:

- hladno valjane satnice
- žične matične rešetke
- rogljičene satnike AŽ
- satnike LR
- testne mreže
- plastična obešala
- plastična razstojšča
- kozice
- plastične odtočne pipe
- lovilce rojev-lesice
- smukalce za cvetni prah
- zaščitne obleke in rokavice
- čebelarke lopatke

**Delovni čas: pon. - čet.: 08-12 in 15-18,
pet.: 08-15**

**ZMERNE CENE - TRADICIJA - KVALITETA - IZKUŠNJE,
PRIDOBLENE V LASTNEM ČEBELARSTVU**

UVODNIK

Spoštovane čebelarke in cenjeni čebelarji!

Zaradi želje ekoloških čebelarjev po ustanovitvi aktivne organizacijske oblike, ki bi v okviru ČZS delovala na področju ekološkega čebelarjenja, smo se ekološki čebelarji 22. januarja 2009 v prostorih Čebelarke zveze Slovenije na Brdu pri Lukovici sešli s predstavniki strokovnih institucij, katerih delo posega tudi na področje ekološkega čebelarjenja. V uvodu smo se seznanili z novo zakonodajo o ekološkem kmetovanju, ki je začela veljati 1. januarja 2009. Srečanje smo nadaljevali s predstavitev stanja ter z opredelitvijo razvojnih možnosti ekološkega čebelarjenja. Na podlagi posredovanih dejstev in idej smo izluščili osrednje usmeritve, ki naj bi nam bile v prihodnje vodilo pri organiziranju ekoloških čebelarjev.

Med drugim je bilo sklenjeno, da bo v okviru ČZS ustanovljena komisija za ekološko čebelarjenje. Za člane komisije so bili soglasno imenovani: Milan Meglič, Ivan Jurkovič, Mirko Pavlin, Aleksander Mikuš in Mitja Zupančič.

Sklenjeno je bilo, da mora delo komisije temeljiti na programu dela in načrtanih smernicah. V program dela smo zapisali, da bo treba v prihodnje dejavno spremljati in tudi sooblikovati zakonodajo s področja ekološkega čebelarjenja. Delo na tem področju nas čaka že letos, saj bo potrebna sprememba Pravilnika o ekološki pridelavi in predelavi kmetijskih pridelkov oziroma živil, v okviru katerega bo treba definirati morebitne posebnosti, značilne za čebelarstvo proizvodnjo v Sloveniji, seveda v okviru zakonodaje, ki jo širše opre-

Nadaljevanje na naslednji strani ►►

Barva napisala »Slovenski čebelar« na ovitku revije je tudi letošnja barva za označevanje čebeljnih matic.

Fotografija na naslovnici: Šolski čebelnjak Osnovne šole Majšperk, v katerem čebelarijo učenci čebelarstva krožka, ki ga vodi mentorica ge. Tatjana Vedlin iz Čebelarstva društva Majšperk. Krožkarji so panjsko pročelje poslikali s podobami živali.

Foto: Marko Borko

UVODNIK

Mitja Zupančič	233
NOVICE IZ ZNANOSTI IN PRAKSE	
Franc Šivic: Novice iz sveta	235
Pavel Zdešar: Poletna oskrba čebeljnih družin	237
prof. dr. Aleš Gregor: Vzreja kranjske čebele in raziskave na področju čebelarstva	238
EKOLOŠKO ČEBELARJENJE	
Aleksander Mikuš: Ekološko čebelarjenje – izziv ali potreba?	239
IZ PRAKSE ZA PRAKSO	
Ivan Ogrinc: Moje izkušnje pri Moje izkušnje pri zatiranju varoj z mravljinčno kislino	242
DELO ČEBELARJA PO MESECIH	
Marija Sivec: Čebelarjeva opravila v AŽ in nakladnih panjih v juliju in avgustu	244
VETERINARSKI NASVETI	
Nacionalni veterinarski inštitut: Veterinarski nasveti za julij in avgust	247
MEDOVITE RASTLINE	
Janez Kolenko, mag. Živan Veselič in Rok Pisek: Jeseni bomo sadili lipe	248
ZGODOVINA SLOVENSKEGA ČEBELARSTVA	
prof. dr. Andrej Šalehar in Janez Gregori: 130 let od prvega zakona o čebelarstvu v slovenskem jeziku	250
ČEBELARSKI POTOPIŠ	
Anže Sobočan: Čebelarstvo na Kitajskem (IV. del)	251
OBLETNICE	
Branko Obratovič: 90 let ČD Kočevje	253
Tomislav Urh: 90 let ČD Črnomelj in odprtje novega šolskega čebelnjaka	254
MLADI ČEBELARJI	255
DOGODKI IN OBVESTILA	258
OBVESTILA ČZS	262
MALI OGLASI	271
OSMRTNICE	271

INDEX

EDITORIAL

Mitja Zupančič	233
NEWS FROM SCIENCE AND PRACTICAL WORK	
Franc Šivic: World News	235
Pavel Zdešar: Summer Provision of Bee Colonies	237
prof. dr. Aleš Gregor: Breeding of Carniolan Bee and Research in the Beekeeping Field	238
ECOLOGICAL BEEKEEPING	
Aleksander Mikuš: Ecological Beekeeping – Challenge or Necessity?	239
PRACTICAL ADVICE FOR PRACTICAL USE	
Ivan Ogrinc: My Experience at Combatting Varroaosis With Formic Acid	242
BEEKEEPER'S WORK THIS MONTH	
Marija Sivec: Beekeeper's Chores for Alberti-Žnideršič and Langstroth Bee Hives in July and August	244
VETERINARY ADVICE	
Nacionalni veterinarski inštitut: Veterinary Advice for July and August	247
FORAGE PLANTS	
Janez Kolenko, mag. Živan Veselič in Rok Pisek: In Autumn We Will Plant Lime Trees	248
HISTORY OF SLOVENIAN BEEKEEPING	
prof. dr. Andrej Šalehar in Janez Gregori: 130 Years of the First Law on Beekeeping in Slovenian Language	250
BEEKEEPER'S TRAVEL STORY	
Anže Sobočan: Beekeeping in China (Part IV)	251
ANNIVERSARIES	
Branko Obratovič: 90 Years of Beekeeping Society Kočevje	253
Tomislav Urh: 90 Years of Beekeeping Society Črnomelj and Opening of the School's New Apiary	254
YOUNG BEEKEEPERS	255
NEWS AND EVENTS	258
ANNOUNCEMENTS BY BEEKEEPING ASSOCIATION OF SLOVENIA	262
SMALL ADS	271
OBITUARIES	271

◀◀ Nadaljevanje s prejšnje strani

delujeta Uredba sveta (ES), št. 834/2007, in Uredba komisije (ES) št. 889/2008.

Pomemben del programa dela komisije je tudi izobraževanje. Zaradi tega smo predlagali, da bi v Slovenskem čebelarju uvedli posebno rubriko o ekološkem čebelarjenju, namenjeno novostim na tem področju, zanimivostim, izkušnjam posameznih ekoloških čebelarjev, mesečnim veterinarskim nasvetom za ekološke čebelarje itd.

Po našem mnenju je nujno tudi preučiti stroške kontrole, kakovostne parametre za ekološko pridelan med, označevanje in prodajo ekološkega medu, možnosti za pridobivanje promocijskih sredstev za ekološki med v okviru aktualnih razpisov, obvladovanje varoze, izdelovanje ekoloških satnic in registracijo sredstev za zatiranje varoj.

Delo komisije naj bi temeljilo tudi na sodelovanju z drugimi strokovnimi institucijami na področju kmetijstva. Naš cilj je, da bi v prihodnje imeli tudi ekološki čebelarji enake možnosti za črpanje neposrednih plačil iz kmetijsko-okoljskega programa in programa razvoja podeželja oz. iz podukrepa ekološko kmetovanje, kot jih imajo preostali ekološki pridelovalci.

V prihodnje se boste v delo komisije lahko vključevali tudi na podlagi prijavnice, objavljene na spletu ČZS. Tako boste lahko

sodelovali pri pripravi vsakoletnega programa dela in tudi pri izvedbi načrtovanih dejavnosti. V jesenskih mesecih bomo pripravili drugo strokovno srečanje, ob koncu katerega bomo člani komisije predstavili svoje delo, določili prihodnje pomembne usmeritve in med drugimi načrtali program strokovne ekskurzije, ki naj bi vključevala tudi ogled ekoloških čebelarstev v Avstriji ali Nemčiji.

Program dela in predloge članov komisije smo posredovali UO ČZS, ta pa je na nedavni redni seji potrdil tako program kot tudi člane komisije. S tem je bila komisija tudi uradno ustanovljena in napočil je čas, da začnemo uresničevati cilje, zapisane v programu dela. Vsekakor so vsi ti dogodki prelomni, saj vemo, da je interesno povezovanje zelo pomemben del kmetijstva, ki lahko z dobrimi usmeritvami vpliva na hitrejši razvoj posameznega področja. Seveda pa se moramo zavedati tudi dejstva, da je komisija kolektivno telo vseh njenih članov, saj bomo le tako lahko vsako leto napredovali tudi na tem področju ter ob letnih srečanjih poročali o ugodnem razvoju ekološkega čebelarstva, ki je eden največjih izzivov našega prihodnjega razvoja.

Mitja Zupančič,
specialist za ekološko kmetovanje pri
KGZS – Zavod Celje

Sušilnice SUŠA

Za sušenje cvetnega prahu in topljenje kristaliziranega medu.
Sušiti je mogoče tudi sadje, zelenjavo, zelišča, gobe itd.

Blaž Okorn, s. p.,
Sp. Sorica 1a,
4228 Železniki
tel.: 04/519 80 30 ali
031/542 517,
e-pošta:
blaz.okorn@siol.net

Nakup sušilnice subvencionira
Ministrstvo za kmetijstvo,
gozdarstvo in prehrano.

Novice iz sveta

Besedilo: **Franc Šivic**

Argentina

Na začetku poletja pri nas se na južni polobli začenja zima. V Argentini je bila letošnja pašna sezona ena najslabših v minulih dvajsetih letih. Vzrok je bila huda suša. Še največ so dale sončnice in delno evkalipti, vendar celoten pridelek medu v državi ne presega 55.000 ton. Na prvi pogled je to še vedno veliko, toda če vemo, da so argentinski čebelarji pred leti pridelali tudi že več kot 100.000 ton različnih vrst medu, je letošnji pridelek zelo slab. Pozitivno pri tem pa je, da se je cena medu zvišala, saj dosega za 1 tono FOB, torej naloženo na ladjo v Buenos Airesu, 3000 ameriških dolarjev.

Konec pašne sezone so čebelje družine dočale podhranjene, s pičlimi rezervami zimske hrane in skoraj brez cvetnega prahu, vse to pa so slabi obeti za hiter spomladanski razvoj. Napori, da bi pri zvezni vladi dobili kakšen regres za sladkor, s katerim bodo morali čebelarji dokrmili svoje čebele, žal, niso obrodili sadov.

Nemčija

V Zahodni Evropi kar 25 odstotkov ljudi trpi za senenim nahodom. Zaradi tega je prizadeta kakovost življenja in delovna sposobnost bolnikov, pri mladih pa obstaja nevarnost, da jih pozneje 10 do 50 odstotkov zbolijo še za astmo, če senenega nahoda ne zdravijo. Seneni nahod zdravijo z injekcijami alergenov pod kožo, na ta način pa telo sčasoma postane odporno proti njim.

Prof. dr. Albrecht Bufo z univerze Bochum je izvedel zanimiv poskus imunizacije s posebnimi tabletami, ki so vsebovale cvetne prahove trav, ki so spomladi najpogostejši povzročitelji senenega nahoda. Poskus je izvedel pri 253 otrocih, starih od 5 do 16 let. Tablete so jim vstavljali pod jezik,

tam pa so se raztopile, tako da je ustna sluznica vsrkala učinkovine. Rezultati so bili obetavni: 64 % mladih pacientov je izgubilo simptome astme, 24 % pa simptome senenega nahoda. Če bodo dodatni poskusi pokazali, da je zdravljenje s tabletami učinkovito za dolgotrajnejše obdobje, bo ta nova metoda nadomesti-

Prof. dr. Albrecht Bufo

la tisto z injekcijami pod kožo, ki je seveda dokaj boleča.

Znanstvenik s takimi referencami, kot jih ima prof. Bufo, bi bil nedvomno zanimiv predavatelj tudi na našem forumu Apiterapija in Apikvaliteta leta 2010.

Italija

Vsa sredstva javnega obveščanja poročajo, da se je na travnike in polja Padske nižine, torej v skoraj povsem ravninski del severne Italije, od koder so v minulih letih poročali o katastrofalnih zastrupitvah čebel, vrnilo veselo šumenje čebel. Po mnenju čebelarjev je vzrok vnovičnega oživljanja čebelarstva v krajih z najintenzivnejšim kmetijstvom v državi umik neonikotinoidov (zlasti gavča in ponča), s katerimi so pred setvijo obdelovali seme korus. Kot je znano, je septembra lani italijansko ministrstvo za kmetijstvo prepovedalo uporabo nekaterih najnevarnejših sistemskih insekticidov. Kmetijski minister dr. Luca Zaia, tudi sam čebelar, je za svojo odločitev, da podpre zahteve čebelarjev in prepove omenjena sredstva za zaščito rastlin, do zdaj prejel že številna zahvalna pisma.

Žalostne novice pa so prispele iz južne Italije, predvsem iz dežel Kalabrija in Basilicata, kjer je pomrlo na tisoče čebeljih družin. In vzrok: v obdobju cvetenja agrumov, zlasti mandarin, so kmetje svoje plantaže škropili z insekticidi, za katere je znano, da so nevarni za čebele. Čebelarji zahtevajo ostre kazni za povzročitelje te katastrofe, saj se bodo sicer pomori čebel še ponavljali.

ZDA

Še nikoli ni bilo toliko povpraševanja po maticah in umetnih rojih kot v prvi polovici tega leta. Razlog za povečano povpraševanje po čebelah je, da veliki čebelarji nadomeščajo izgube iz prejšnjih let, po drugi strani pa se veliko ljudi navdušuje, da bi imeli nekaj panjev v svojem vrtu, in to zlasti zaradi opravevanja in tudi zaradi lastne pridelave medu.

Zanimivo novico so sporočili iz Bele hiše. Na vrst stavbe ameriške administracije je priletel roj čebel in morali so poklicati nekega čebelarja, da ga je ogrebel. Prva dama, gospa Michelle Obama se je ob opazovanju čebelarjevega dela tako navdušila nad čebelami, da je sklenila v vrtu Bele hiše postaviti manjši čebelnjak in se začeti tudi sama ukvarjati s

čebelarstvom. Navdušenje je zajelo vse člane družine Obama. Pomoč pri nakupu čebeljih družin jim je

ponudil sekretar na ministrstvu za kmetijstvo Tom Vilsack, v Agenciji za raziskave v kmetijstvu pa so jim obljubili matice ruskega izvora selekcionirane na odpornost proti varozi. Pred kakimi 15 leti so Američani uvozili matice iz okoli

Vladivostoka in te so tedaj preživele napade varoze, ne da bi jih zdravili. Zdaj so selekcionirane matice že v prodaji, vendar številni čebelarji dvomijo, da čebelje družine teh matic res ne potrebujejo nobenega zdravljenja.

Sicer pa je v reviji American Bee Journal kar veliko vzrejevalcev, ki ponujajo letošnje matice italijanskega izvora. Če jih kupite od 1 do 9, boste za vsako odšteli 18 ameriških dolarjev, za 100 ali več pa samo še 13 dolarjev.

Francija

Predsednik Nacionalne zveze francoskih čebelarjev Henri Clément ugotavlja, da je bilo to pomlad manj zastrupitev kot prejšnja leta. Izjema so območja, na katerih so v zadnjih letih intenzivno uporabljali gavčo. Vse kaže, da ta insekticid, ki je v Franciji zdaj sicer prepovedan, vendar so njegovi ostanki še vedno v zemlji, negativno deluje na čebele. Marsikje so čebelje družine slabe in se nikakor ne morejo normalno razviti. Čebelarji s strahom opazujejo lanske matice, saj te sploh ne zalegajo. Vzrok tega pojava pripisujejo trotom, ki zaradi delovanja pesticidov niso sposobni zadovoljivo oploditi matic. Bojijo se tudi, da se bodo pojavile nove zastrupitve, saj je vlada dovolila uporabo zelo nevarnega pesticida kruiser iz družine neonikotinoidov. V prihodnje bodo zahtevali, da pristojni s francoskega trga umaknejo

tudi ta insekticid, sicer bo francosko čebelarstvo še naprej ogroženo.

Henri Clément je zadovoljen s pripravami na svetovni čebelarski kongres Apimondia 2009, ki bo od 15. do 20. septembra v Montpellieru. Pričakuje kar približno 10.000 obiskovalcev z vseh celin sveta, že do zdaj pa je prijavljenih več kot 200 razstavljalcev. Pričakovali so tudi od 300 do 400 referatov, a se jih je prijavilo več kot 700. Rdeča nit kongresa bo predvsem preživetje čebel v vedno bolj ogroženem okolju.

Španija

Silvia Cañas Lloria, urednica revije La vida apicola, ki je bila leta 2003 na kongresu Apimondie v Ljubljani vodja skupine 40 španskih čebelarjev, bo letos podobno strokovno ekskurzijo organizirala tudi v Francijo, na čebelarski kongres v Montpellieru. Španski čebelarji se bodo prvi večer lahko udeležili slovesnega odprtja ter tri dni poslušali predavanja v okviru kongresa in si ogledovali čebelarsko razstavo, preostale dni pa bodo obiskovali čebelarstva in različne turistične zanimivosti v Provansi. Za naročnike revije je cena potovanja 749 evrov na osebo, za druge pa 810 evrov.

Ko sem primerjal ceno petdnevnega izleta naše agencije Aritours iz Maribora (glej SČ, št. 6, stran 211) s sedemdnevni španskim ter pri tem upošteval, kaj udeleženci dobijo, sem ugotovil, da je ponudba Aritoursa zelo ugodna. Zato vsem tistim slovenskim čebelarjem, ki se še niso odločili, ali naj odpotujejo na kongres v Francijo ali ne, svetujem, da izrabijo to izjemo priložnost in se čim prej prijavijo naši agenciji. Po vsem, kar napovedujejo organizatorji Apimondie 2009 bo to nepozaben dogodek, ki ga ne smemo zamuditi. ■

Viri:

La vida apicola, maj 2009.
Les abeilles et fleurs, št. 4, april 2009.
American Bee Journal, št. 4, april 2009.
Imkerfreund, št. 4, april 2009.
Apimondia Italia, št. 4, april 2009.
Internet.

Foto: www.usnews.com

Trgovina ČEBELARNA
PRODAJNO RAZSTAVNI SALON
Kepic Milena s.p.
ČEBELARSKI CENTER BRDO PRI LUKOVICI

Delovni čas:

torek-petek: od 8. do 17. ure
sobota: od 8. do 12. ure
nedelja-praz: zaprto

Za večje skupine izven delovnega časa po vnaprejšnjem dogovoru.

Tel.: 01/729 61 18
Faks.: 01/729 61 31

cebelarna@gmail.com

gsm: 041 294 184

Nudimo vam:

- čebelarsko opremo in pribor
- med in ostale čebelje izdelke
- darila izdelki iz čebeljih proizvodov
- čebelarska literatura

Poletna oskrba čebeljih družin

Besedilo: **Pavel Zdešar**, Opazovalno-napovedovalna služba medenja pri MKGP, KIS in ČZS

Za čebelje družine kranjske rase je značilno, da se kratkožive delavke, sposobne za delo v panju in prinašanje hrane iz narave, rojevajo toliko časa, dokler se dan daljša. Njihova odlika je velika številčnost in velika delovna sposobnost. Imajo manj podkožnega energetskega tkiva in živijo od 20 do največ 60 dni. V obdobju leta, v katerem se dan krajša, pa se z vsako generacijo rojevajo vse bolj dolgožive čebele delavke, ki morajo imeti od 5 do 10 oz. največ 15 odstotkov svoje teže energetskega tkiva. To je njihova fiziološka nujnost, da ob zadostnih zalogah cvetnega prahu in primerne medu preživijo obdobje, v katerem čebelje družine v naših razmerah ne obnavljajo zalege. Poleg tega morajo biti sposobne tudi velikanskega napora vzrejanja zalege sredi trde zime ter prinašanja novega cvetnega prahu in medicine. Zato morajo preživeti 6 do 8 mesecev. Najdlje živijo septembrske čebele, ki delajo in živijo do zadnjih dni aprila. Zato moramo to trdno genetsko utrjeno ritmiko fiziološke različnosti čebel delavk razumeti kot izjemno pomembno zakonitost in jo upoštevati pri celoletni vzreji in oskrbi čebel.

V zadnjem desetletju so se razmere za prehranjevanje čebeljih družin v Sloveniji opazno poslabšale. Največja težava je poletna samooskrba čebeljih družin s cvetnim prahom. Prav dobra prehranjenost čebeljih družin z naravno hrano je nezamenljiv pogoj za izleganje dolgoživih mladic. Ker so travniki pet-krat pokošeni, vse manj cvetijo. Nastaja ostra meja med

travniki in gozdom. Poletne spodbujevalne paše so zaradi intenzivne izrabe prostora vse pičlejše, hkrati pa vse bolj občutimo tudi segrevanje ozračja. Julijsko-avgustovska brezpašna doba je postala še bolj kritično obdobje za vzrejo čebeljih družin in tudi regulator ohranitve čebeljih družin. Vse napake, ki jih naredimo v tem obdobju, se v fiziološkem in zdravstvenem stanju družin pokažejo že jeseni, nato v odstotku družin, ki uspešno prezimijo, ter končno v uspešnem spomladanskem razvoju naših čebeljih družin.

Zato svetujemo vsakemu čebelarju, naj čebele poleti oskrbuje tako, da bo dosegel čim večjo številčnost in dolgoživost poletnojesenskih generacij. Posebej pomembno je, da po lipovi in kostanjevi paši čim prej iztočimo med samo iz medišča, kajti »plodišče je takrat svetišče«. Obilje naravne hrane je nujno za rojevanje dolgoživih mladic. Takoj potem jih začnemo krmiti za razvoj in zimsko zalogo ter uničimo kar največje število varoj. Tako matico spodbudimo k večjemu zalegaju, varoje pa ne morejo več zajedati in ogroziti jesenskozimskie populacije dolgoživih mladic. Ob vročini čebelje družine redno oskrbujemo z vodo in pazimo, da imajo primerno prezračevanje. Dodamo jim obilne količine hrane, in to najpozneje do zadnjih dni avgusta, le ob Obali jih lahko krmimo še do sredine septembra. Najboljša zimsko odeja je veliko število dolgoživih mladic, ki imajo bogato zalogo, nakrmljeno poleti in ne jeseni! Posebej pomembna je bogata zaloga cvetnega prahu.

Intenzivna izraba prostora s pogosto košnjo travnikov siromaši za čebele pomembno poletno spodbujevalno pašo, na kateri bi se lahko oskrbele z zadostnimi količinami cvetnega prahu.

Foto: MB

Preden čebelje družine zazimimo, med novembrskimi še toplimi dnevi natančno zatiramo varoje. V posamezni čebelji družini pozimi nikakor ne sme ostati več kot 50 varoj, saj bi se njihovo število od sredine januarja naprej vsakih dvajset dni povečalo za 100 odstotkov, zato bi bil obstoj družin ogrožen že pred prvo pašo.

Ne zaradi hudih zim, temveč zaradi pomanjkanja prehrane, še posebej zaradi pomanjkanja cvetnega prahu med vročimi sušnimi poletji, pa tudi zaradi

neenotnega in prepoznega zatiranja varoj nam je v zadnjih letih umrlo na tisoče čebeljih družin. Razlogov za to nismo nikoli podrobno preučili. Ne vemo, kako vroče bo letošnje poletje. Obilna letina ne sme nikogar toliko zavesti, da bi kar opustil nujna, zgoraj opisana oskrbovalna dela ali da bi jih opravil prepozno. Poletna priprava čebeljih družin določa, koliko bomo v okviru naravnih danosti pridelali prihodnjo sezono. ■

Vzreja kranjske čebele in raziskave na področju čebelarstva

Besedilo in foto: **prof. dr. Aleš Gregorc**, Kmetijski inštitut Slovenije

Vzrejno in selekcijsko delo ter raziskave na področju čebelarstva na Kmetijskem inštitutu Slovenije (KIS) potekajo v okviru strokovnih nalog in raziskovalnih projektov. Rejski program za kranjsko čebelo (*Apis mellifera carnica*), ki se nanaša na delo v vzrejalščih čebeljih matic, je posebej pomembno, saj se vanj vključujejo tako vzrejevalci matic kot tudi, sicer posredno, vsi čebelarji. Na KIS vodimo Izvorno rodovniško knjigo za plemenske kranjske čebele, v katero vpisujemo čebele na podlagi njihovih ugotovljenih tipičnih rasnih lastnosti. Pri vzrejnem delu ugotavljamo biometrične in etološke lastnosti, ki so tipične za avtohtono kranjsko čebelo. V zadnjem obdobju pa v naše delo vključujemo tudi genetske značilnosti, ki bodo predvidoma dopolnjevale do zdaj spremljane tipične lastnosti kranjske čebele. Najpogostejše spremljane značilnosti so poleg morfoloških lastnosti še intenzivnost spomladanskega razvoja, sposobnost izrabe paš v različnih geografskih in podnebnih razmerah, ohranjanje živčnosti družin v poletnem, brezpašnem obdobju, in možnost preživetja dolgotrajnega zimskega obdobja.

Ohranjanje variabilnosti pri vseh navedenih lastnostih je posebno bogastvo naše čebele, zato je to pomemben cilj Rejskega programa za kranjsko čebelo in tudi zagotovilo, da bodo čebelje družine imele večje možnosti preživetja v neugodnih podnebnih in drugih razmerah v okolju. ■

Več o vzrejnem in selekcijskem delu KIS ter raziskavah na področju čebelarstva si lahko preberete na spletni strani KIS, kjer je objavljeno celotno besedilo poročila:

www.kis.si/datoteke/File/kis/SLO/ZIV/Cebele/POROČILO-CEBELE-2008.pdf

V poročilu je predstavljena tudi izvorna rodovniška knjiga, odbira matičarjev, linijska odbira v vzrejalščih matic, zootehniški dokument, ocenjevanje in odbira plemenskih družin, vzreja rodovniških matic, preizkušanje potomcev, selekcijski indeks ter sprejem matic v progenem testu matic, vzrejenih leta 2008.

V NEKAJ MINUTAH lahko spremenite AŽ-čebelarjenje v SODOBNO NAKLADNO ČEBELARJENJE!

Izdelujemo nakladne GJ-panje AŽ-mere, združljive z LR-panjskim sistemom, večnamensko podnico – tudi za pripravo rojev (ometencev) in predelavo kristalizirane oz. melicitozne mane (podnica je združljiva z LR-nakladami) po načrtih univ. dipl. inž. Ivana Jurkoviča. **Zdaj izdelujemo tudi satnike za GJ- in AŽ-panje.**

Prilagodljiva, večnamenska podnica za nakladne LR- in GJ-panje. Svetovna novost v čebelarstvu!

Prilagodljiva, večnamenska podnica za nakladne LR- in GJ-panje. Svetovna novost v čebelarstvu!

PETER ZAKRAJŠEK, s. p. **Ugodne cene!**
Pretnarjeva 6, 1210 Ljubljana - Vižmarje
Tel.: (01) 512 62 51

Ekološko čebelarjenje – izziv ali potreba?

Besedilo: **Aleksander Mikuš**

»Zemlja je za življenje prijazen planet!«

Marsikdo se morda prvi hip s to trditvijo ne bi strinjal, po temeljitejšem razmisleku pa bi vendarle priznal, kako osupljivo lepo je pravzaprav, kljub navideznemu kaosu, potovati skozi vesolje na tem skrivnostnem nebesnem telesu. Hitrost, smer, trajanje in namen potovanja so določeni z zakonitostmi, katerih razumevanje po večini občutno presega meje predstavljalnosti našega razuma. Ker smo ljudje del celote tega čudeža življenja, tudi mi podlegamo istim zakonom večnosti in isti moči, ki našo Zemljo že milijone let poganja okrog Sonca.

Dejstvo, da nas modro-zeleni planet že nekaj stotih let potrdi, je vedno neko poslanstvo. Tudi informacija o tem, kaj naj bi to bilo, imamo vsajeno v naši notranjosti. Da bi se dokopali do nje, moramo verjetno le odmetati balast, ki se vsak dan kopiči tam kot posledica bombardiranja z informacijami vseh vrst in kot posledica naših strahov, nečimrnosti in pohlepa.

Zemlja, neobremenjena z umetnimi gnojili in pesticidi, je človeku vedno omogočala preživetje. Še več, slovenske kmečke družine, ki so bile še pred petdesetimi in več leti občutno številnejše, kot so dandanes, so večkrat preživele na manjših kosih zemlje. Res pa je, da so bili tudi kosi kruha nemalokrat tanjši in trši.

Prepričan sem, da je del našega skupnega poslanstva ohraniti Zemljo na način, ki bo sprejemljiv in neškodljiv za vse, ki prebivamo na njej. Eden od mo-

žnih načinov je ekološko, sonaravno, biološko oz. organsko kmetijstvo. Ob vsakovrstnih manipulacijah so vsi ti izrazi ponekod v družbi dobili že nekoliko negativen predznak.

Načela sonaravnega načina razmišljanja in življenja, prenesena v kmetijstvo, so preprosta:

- učiti se prepoznavati naravne zakone in delovati v skladu z njimi;
- zavedanje, da nobena protinaravna dejavnost ne bo ostala brez posledic;
- zavedanje, da je človek le del celote in da zaradi tega ne more spreminjati naravnih zakonitosti;
- izogniti se nepotrebnemu obremenjevanju tal in živali z umetnimi sredstvi;
- biti le tihi pomočnik pri naravnih procesih.

Najdaljšo tradicijo ekološkega kmetijstva imajo Nemci. V Nemčiji je nastalo več združenj, med začetniki pa so bili Rudolf Steiner (združenje Demeter, Waldorfska šola), dr. Rush in dr. Müller (združenje Bioland). Evropska unija je ekološko kmetijstvo opredelila v uredbi sveta EU, št. 2092/91. Slovenija je ekološko kmetijstvo opredelila v Pravilniku o ekološki pridelavi in predelavi kmetijskih pridelkov oziroma živil, Ur. l. RS, št. 128/2006.

Zaupanje je sicer dobro, kljub temu pa je boljši nadzor. Zato mora pridelovalca in predelovalca ekoloških pridelkov in izdelkov nadzirati certificirana kontrolna organizacija. V Sloveniji se s to dejavnostjo ukvarjajo tri organizacije: Inštitut za kontrolo in certifikacijo UM, Inštitut za kontrolo in certifikacijo v kmetijstvu in gospodarstvu ter Bureau Veritas.

V okviru ekološkega kmetijstva ima čebelarstvo izjemen pomen, in to ne samo zaradi pridelkov iz čebeljega panja, ampak tudi zaradi oprasovalnega poslanstva čebel.

V tabeli na naslednji strani so v grobem navedene zahteve nekaterih združenj in Uredbe sveta EU, 2092/91.

inž. JOŽE KUNSTELJ, s. p.

ZAVRTI 41 - 1234 MENGEŠ, telefon: 01 723 70 27,
GSM: 031 893 276, e-pošta: jm-kunstelj@volja.net
Izdelujemo: 3-, 4- in 5-satna točila za med.
Ponujamo plastične ventile in posode za med s
prostornino 50, 70 in 100 litrov. UGODNO!

ANA KUNSTELJ, s. p.

ŠIVILJSTVO KUNSTELJ

ZAVRTI 41 - 1234 MENGEŠ, telefon: 01 723 80 27,
GSM: 031 352 797, e-pošta: jm-kunstelj@volja.net
Izdelujemo: KLOBUKE, KAPE (mreža je odporna na vročino),
ROKAVICE, JOPIČE, KOMBINEZONE IN DRUGO ČEBELARSKO
OPREMO.

Področje	Demeter	Bioland	Naturland	Biokreis	EU 2092/91
Izbira pasme	Izbira pasme naj temelji na naravni prilagojenosti danim razmeram. V Sloveniji se je v tisočletjih zgodovine razvila svetovno znana pasma čebel, kranjska čebela ali kranjska sivka – <i>Apis mellifera carnica</i> .				
Namestitev čebelnjaka oz. panjev	Panji in čebelnjaki naj bodo prednostno nameščeni tako, da bodo čebelje družine imele dostop do pasišč z naravnim rastlinjem ali do območij z ekološko obdelavo zemljišč, ki jim zagotavljajo dovolj virov hrane (nektar, mana, cvetni prah ...) ter neoporečne pitne vode. Tako je zaželeno, da viri hrane v območju treh kilometrov okoli stojišča po večini izvirajo iz ekološko obdelanih površin ali samoraslega rastlinstva. Treba je upoštevati razdaljo od glavnih prometnic in strnjenih mestnih središč (ta naj bo vsaj 1 km) ter od odlagališč, sežigališč odpadkov in industrijskih območij (najmanj 3 km).				
Material za panje	Naravni materiali: les, ilovica in slama. Streha, spojke in mreža podnice so lahko kovinske.				Naravni materiali, ki ne morejo onesnažiti čebeljih pridelkov in okolja.
Premaz panjev – notranjost, zunanost	Čebelji vosek in propolis iz ekološke pridelave ter naravna olja (laneno, tungovo)				V panjih in na njih so dovoljeni propolis, vosek in rastlinska olja.
Čiščenje in dezinfekcija	Plamen, vroča voda, mehansko čiščenje	Plamen, vroča voda, mehansko čiščenje, pri akutnih infekcijah dovoljena raztopina NaOH, obvezna nevtralizacija z organskimi kislinami. Preostala kemična sredstva niso dovoljena.			
Vosek	Vosek iz ekološkega čebelarstva; na začetku lahko uporabimo vosek iz pokrovcev in naravne gradnje. Vosek ne sme priti v stik s sredstvi za beljenje in topili. Naprave za predelavo morajo biti iz nerjavečih materialov. Plastične satnice niso dovoljene. Vosek ne sme vsebovati sledov kemoterapevtikov.				V prvem letu preusmeritve je treba vosek zamenjati, prvo leto lahko kontrolna organizacija dovoli uporabo neobremenjenega voska iz pokrovcev.
Satje in satnice	V plodišču so dovoljeni le trakovi voska za smer gradnje, sicer je gradnja naravna; v medišču so dovoljene satnice iz ekološke pridelave, vendar v najmanjši možni količini. Za skladiščenje je dovoljena uporaba očetne kisline in <i>Bacillus Thuringiensis</i> (ne genetsko spremenjen!); dovoljeni so tudi termični postopki.				Lastni vosek ali vosek iz ekološke pridelave.
Krmljenje	Po možnosti med iz pridelave Demeter, sicer ekološki sladkor z dodatkom 10 % medu. Dovoljen je dodatek kamiličnega čaja in soli. Dražilno krmljenje ni dovoljeno.	Če je mogoče, z lastnim medom. Dovoljen ekološki sladkor.	Če je mogoče, z lastnim medom. Dovoljen ekološki sladkor. Vsaj 10 % zimske zaloge naj bo lastnega medu.	Po končani sezoni naj ostane v panju čim več medu in cvetnega prahu. Dovoljena uporaba ekološkega sladkorja in sladkorne melase.	
	Prepovedana uporaba nadomestkov za cvetni prah.				
Razmnoževanje	Osnova so rojilni matičniki oz. razmnoževanje družine med rojilnim razpoloženjem. Označevanje matic s prirezovanjem kril ni dovoljeno. Prav tako niso dovoljeni večmatični način, združevanje družin in sistematična menjava matic za povečanje donosov.	Osnova so rojilni matičniki oz. razmnoževanje družin med rojilnim razpoloženjem. Prirezovanje kril ni dovoljeno.			Dovoljene so matice oz. družine, ki so oskrbovane po načelih ekološkega čebelarstva. Nove družine z delitvijo družin (umetni roji) in z naravnim rojenjem. Odbiranje družin, za katere je poleg medonosnosti in mirnosti značilna tudi večja odpornost na določene bolezni.

Področje	Demeter	Bioland	Naturland	Biokreis	EU 2092/91
Zdravstveno varstvo čebel	Vzpostavljane porušenega zdravstvenega stanja, po možnosti z lastno močjo. Dovoljena sredstva za obrambo proti boleznim so: odvzem trotovske zalege, toplotna obdelava, mravljinčna, mlečna, očetna in oksalna kislina ter mentol, timol, evkaliptusovo olje, kafa, preparati na podlagi <i>Bacillus Thuringiensis</i>	Poleg biotehničnih in biofizikalnih ukrepov so dovoljeni še mravljinčna, mlečna, očetna, citronska in oksalna kislina ter mentol, timol, evkaliptusovo olje in kafa.	Poleg biotehničnih in biofizikalnih ukrepov so dovoljeni še mravljinčna, mlečna, očetna, citronska in oksalna kislina ter mentol, timol, evkaliptusovo olje in kafa, rastlinski čaji, alkohol.	Poleg biotehničnih in biofizikalnih ukrepov so dovoljeni še mravljinčna, mlečna, očetna, citronska in oksalna kislina ter mentol, timol, evkaliptusovo olje in kafa.	Uporabljajo se le dovoljeni veterinarski medicinski izdelki. Uporaba fitoterapevtskih in homeopatskih izdelkov ima prednost pred izdelki, ki so kemično sintetizirani. Za zdravljenje varoze so dovoljeni: mravljinčna, mlečna, očetna in oksalna kislina ter mentol, timol, evkaliptusovo olje in kafa.
Nakup čebel	Nakup čebel iz čebelarstev Demeter	Dovoljen nakup družin, rojev in matic iz ekoloških čebelarstev, vendar ne več kot 10 %.	Dovoljen nakup iz čebelarstev Naturland. Tuji roji lahko obsegajo največ 10 % vseh družin.	Dovoljen nakup družin, rojev in matic iz ekoloških čebelarstev, vendar ne več kot 10 %.	Če na trgu ni čebeljih družin iz ekoloških čebelarstev, je po odobritvi kontrolne organizacije dovoljen dokup iz klasičnih čebelarstev. Na pridelkih iz tako obnovljenih čebelarstev pa mora biti poleg oznake »ekološki« tudi oznaka »obdobje preusmeritve«. Za obnovo čebeljih matic in družin je na leto dovoljeno dokupiti do 10 % čebeljih rojev in matic iz klasičnih čebelarstev. Če so te čebele nameščene v panjih, na satih ter satnicah iz ekološkega čebelarstva, prehodno obdobje ni potrebno.
Pridelava medu	Pri točenju, precejanju in polnjenju je dovoljeno segrevanje do največ 35 °C. Tlačna filtracija ni dovoljena.	Pri točenju, precejanju in polnjenju je dovoljeno segrevanje do največ 40 °C. Tlačna filtracija ni dovoljena. Odprtine na mreži cedila ne smejo meriti manj kot 0,2 mm.	Pri točenju, precejanju in polnjenju je dovoljeno segrevanje do največ 38 °C. Tlačna filtracija ni dovoljena. Materiali: steklo, nerjaveče jeklo in plastika.	Pri točenju, precejanju in polnjenju je dovoljeno segrevanje do največ 40 °C. Tlačna filtracija ni dovoljena. Mreža cedila ne sme imeti manjših odprtini od 0,2 mm.	
Skladiščenje medu	V temnem, suhem in hladnem prostoru. Plastična embalaža ni dovoljena.	V temnem, suhem in hladnem prostoru.			
Kakovost medu	Vsebnost vode: največ 18 %, (med iz resja največ 21,4 %). Vsebnost HMF: največ 10 mg/kg. Invertazno št.: najmanj 10	Vsebnost vode: največ 18 % (med iz resja največ 21,5 %). Vsebnost HMF: največ 10 mg/kg. Invertazno št.: najmanj 10	Zahteve, predpisane v zakonodaji. Med ne sme vsebovati kemoterapevtikov in fitofarmacevtskih sredstev.		
	Te zahteve presegajo zakonsko predpisane.				

Ekonomija v ekološkem čebelarstvu ni nepomembna, vendar ni na prvem mestu. V Evropski uniji, zlasti na zahodu povezave, je letna stopnja rasti ekoloških proizvodov 10–12 %. Za razliko od drugih gospodarskih panog je povpraševanje po njih še vedno večje od ponudbe. Uveljavljajo se načela sledljivosti, osebne odgovornosti in zaupanja. Cene ekološko pridelanih pridelkov znanega izvora so od 10–30 % višje od cen klasičnih pridelkov. Znova se uveljavlja načelo »dobrega imena«, ki označuje odgovornega, ozaveščenega proizvajalca, predvsem pa poštenega do samega sebe in do svojih kupcev. Mogoče je v ekološkem čebelarjenju priložnost tudi za nas ... ■

Koristne povezave:

Uredba Sveta EU:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/sl/consleg/1991/R/01991R2092-20060506-sl.pdf>

Pravilnik o ekološki pridelavi in predelavi:

<http://www.uradni-list.si/1/ulononline.jsp?urlid=2006128&dhid=86143>

Območja, primerna za ekološko čebelarstvo:

<http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200352&stevilka=2479>

Inštitut za kontrolo in certifikacijo UM:

<http://www.ikc-um.si>

Inštitut za kontrolo in certifikacijo v kmetijstvu in gozdarstvu:

<http://www.kon-cert.si>

Bureau Veritas:

<http://www.bureauveritas.si>

Seznam dovoljenih sredstev v ekološkem čebelarstvu avstrijskega združenja: <http://www.abg.at/dynamisch/betriebsmittel/files/Biologisch%20Imkern.pdf>

www.demeter.de

www.bioland.de

www.naturland.de

www.biokreis.de

<http://www.organic-europe.net>

<http://www.organic-market.info>

NASVETI IZ PRAKSE ZA PRAKSO

Moje izkušnje pri zatiranju varoj z mravljinčno kislino

Besedilo: **Ivan Ogrinc**

Kako deluje mravljinčna kislina?

Hlapi 85-odstotne mravljinčne kisline, ki jo v pravnem dnevnem odmerku vstavljamo v panj, omamljajo in uničujejo varoje na čebelah in v odkriti zalegi. V satju in medu ne puščajo ostankov, ki bi bili škodljivi za zdravje ljudi, in tudi čebel ne prizadenejo. V svojem čebelarstvu na ta način zatiram varoje že najmanj 15 let. V tem obdobju sem pridobil veliko izkušenj.

Kaj vse vpliva na uspešnost zatiranja varoj z mravljinčno kislino?

1. Imeti moramo dober hlapilnik, ki zagotavlja, da bo v 24 urah izhlapelo 15 ml mravljinčne kisline.
2. Zunanja temperatura mora biti najmanj 18 °C, zaželeno pa je višja (tudi do 30 °C).
3. Panji morajo biti dobro zatesnjeni in brez razpok, skozi katere bi uhajali hlapi.
4. Med izhlapevanjem naj ne piha vzhodni veter (vse dni izhlapevanja).
5. Mreže za vratci morajo biti očiščene propolisa in voska, da lahko hlapi neovirano potujejo proti žrelu, ki mora biti v celoti odprto (čiščenje mreže: damo

jo v zamrzovalnik, da propolis dobro otrdi, potem pa ga z žično ščetko z lahkoto odstranimo).

6. Med izhlapevanjem ne odpiramo panjev.
7. Najpomembneje pa je, da nismo prepozni; v tem primeru se lahko zgodi, da bodo jeseni ali nekoliko pozneje, tj. do pomladi, panji prazni!!!

Sam uporabljam hlapilnike BS-05 in sem tudi sodeloval pri poskusih. Hlapilnik BS-05 zagotavlja povprečno po 15 ml izhlapevanja na dan in sam uravnava enakomerno izhlapevanje, zato nihanje zunanje temperature ne vpliva toliko na uspešnost zatiranja.

Kdaj začnem zatirati varoje?

Točnega datuma ni! Na razvoj varoj vplivajo številni dejavniki, ki se iz leta v leto spreminjajo. Naj jih naštejemo nekaj:

- kako so bile družine ob zimskem zatiranju očiščene varoj,
- vremenske razmere – zelo toplo ali hladno leto, sušno ali mokro ...,
- dobra ali slaba paša,

- podnebne razmere, nadmorska višina ...

Vsak čebelar mora skrbno spremljati razvoj varoj in ukrepati, ko je to potrebno. Če zamudimo fazo prevelikega razvoja varoj, bomo kmalu imeli prazne panje.

Za zatiranje z mravljinčno kislino je pri nas po navadi pravi čas, ko iztočimo lipov med. To je približno v drugi polovici julija. Če pa je spomladi kaka družina ropala v drugem čebelnjaku, ta lahko prinese toliko varoj, da je treba ukrepati že maja ali junija, morda samo v roparskem panju.

Kislina povzroča tudi nekaj nevšečnosti, saj povzroča oksidacijo železa. Da se nam to ne bi zgodilo, mreže za satjem zamenjamo z aluminijastimi in tečaje vrat premažemo s tinkturo propolisa, v notranjosti panja pa čebele same poskrbijo za zaščito.

Količina in način vstavljanja kisline v panj

Za celoten AŽ-panj:

- Posodo s prostornino 150 ml napolnimo z mravljinčno kislino, ta pa naj bi izhlapela v 10 dneh. Ker pa se hlapi zadržujejo v panju še kak dan ali dva, varoje potem odpadajo še nekaj dni.
- Delamo lahko tudi v dveh delih, to pa je morda še učinkoviteje. V posodo natočimo polovično količino kisline, to je 75 ml, ki hlapi pet dni. Potem pet dni počakamo in znova natočimo 75 ml kisline, ta pa naj znova hlapi pet dni.

Po prvem načinu kislina učinkovito deluje 10 dni, po drugem pa 15 dni. V tem obdobju se izleže vsa trotovska zalega, ki je bila ob prvem dnevu izhlapevanja še pokrita. Trotovska zalega je odkrita 9 dni, pokrita 15 dni, skupaj torej 24 dni.

V trietažni panj je treba vstaviti dva hlapilnika. Enega za plodišče, drugega za vrhno etažo. Za rezervne družine (5–7 satov ali polovičarja) 85-odstotno kislino razredčimo z destilirano vodo, tako da dobimo 65-odstotno kislino (na 1 liter 85-odstotne kisline dodamo 3,6 dl vode).

Varnost in zaščita pri delu s kislino, previdno s hlapilniki

Nalivanje kisline v posode naj poteka zunaj čebelnjaka. Najbolje se je postaviti na vogal, da nam veter odnaša hlape izpred nosa. Obvezno moramo imeti gumijaste rokavice, odporne proti kislina. Priporočljiva so tudi očala oz. maska. V bližini naj bo vedro čiste vode. Če pride kislina v dotik s kožo,

dobimo hude opekline. Prizadeto mesto moramo takoj sprati z vodo.

Za varno nalivanje si naredimo okvir iz moralov, v katerega zložimo 4–5 posodic, da se med nalivanjem z lijakom ne prevrnejo. Na hlapilnike privijemo še drugi del in ga zataknejo na vrata panja. Dobro zapremo in stvar je končana.

Do oktobra spremljamo razvoj varoj. Za preverjanje odpada varoj vstavimo v nekatere panje testne mreže. Razvoj varoj se lahko poveča zaradi ropanja. Takrat jih lahko prvič začnemo zatirati s sublimatorjem za oksalno kislino LO-4, drugič pa jih zatiramo konec novembra ali decembra. To pa je že druga, obširnejša zgodba.

Po končanem izhlapevanju v posodah ostane še nekaj kapljic kisline, vlečni trakovi pa so še mokri. Takšni trakovi so zelo občutljivi, saj se hitro strgajo. Hlapilnik vzamemo iz ležišča, ga odvijemo in zgornji del leže postavimo za vrata na prej pripravljen čist papir (ne sme se umazati). Posodo hlapilnika spet zataknejo nazaj. V nekaj dneh se bo vse posušilo. Potem hlapilnike pospravimo na njihovo mesto v kartonskih škatlah. Trakov in lističev ne smemo prijema ti z rokami, saj bi s tem povzročili slabši prevod kislin. Tako zagotovimo, da bodo hlapilniki dolga leta učinkoviti.

Foto: MB

Hlapilnik BS-05

Sklepna misel

Kdor misli, da učinkovitost tega načina ni zasneljiva, verjetno ni primerno usposobljen. Ne drži trditev, da brez kemije (strupov) ne gre. V svojem čebelarstvu že veliko let delam s kislina in zaradi tega nimam izgub. Še enkrat pa naj poudarim, da je izjemno pomembno zimsko zatiranje z oksalno kislino. Tako uničimo celo do 99 % varoj. Ves moj trud je poplačan spomladi, ko vidim čebele čile in zdrave leteti prav iz vseh panjev. To naj bi bil tudi cilj vsakega čebelarja. ■

ČEBELARSTVO LUZNAR

V Vzrejem centru Gozdna učna pot Radovljica – družina Luznar dobite gospodarske matice alpskega ekotipa.

Vzreja poteka pod nadzorom KIS in NVI, vzrejalnice je vpisano v register pri MKGP.

MATICE LAHKO PREVZAMETE OSEBNO, LAHKO PA VAM JIH POŠLJEMO TUDI PO POŠTI.

Begunje 170,
4275 Begunje na
Gorenjskem
Telefon: 04/533 39 14 ali
041/948 077

Čebelarjeva opravila v AŽ- in naknadnih panjih v juliju in avgustu

Besedilo in foto: **Marija Sivec** – Sužid

Julij je mesec, ki je vsaj zame vrhunec in hkrati tudi konec čebelarске sezone. Tisti hip, ko so iztočeni zadnji sati in je med v sodih, menim, da se je čebelarška sezona bolj ali manj (letos bolj) uspešno končala in da se moram takoj lotiti dela za naprej. Jutri se začne nov dan in z njim novo čebelarško leto, in če želim, da bo uspešno, moram za to nekaj narediti že danes.

Čebele potrebujejo med, cvetni prah, vodo, dobro matico, zdravila, mir in ustrezne vremenske razmere

Najprej moramo poskrbeti, da se v čebeljih družinah, iz katerih iztočimo med, zaradi premajhne količine hrane ne pojavi stres. Učili so nas, da je treba v taki družini začeti obnavljati zaloge hrane najpozneje štiri dni po točenju (če je mogoče pa še isti dan). Če čebele začutijo, da z zalogo, ki smo jim jo pustili, ne bodo preživele zime, matica takoj zmanjša zaleganje. Na oko tega sicer ni opaziti takoj, vendar če matica na dan zaleže sto jajčec manj, bo to toliko sto zimskih čebel manj, zato bo toliko odstotkov več varoj v zalegi in katastrofa bo verjetno neizogibna.

Zimske čebele se začnejo izlegati med 10. in 15. avgustom. Pred tem je v panjih množica čebel, ki bodo pred jesenjo odmrle, če bodo kaj delale ali ne. Treba jih je uporabiti za to, da bodo hrano, ki jim jo bomo dodali, znosile v satje. Tako bomo izrabili poletne, kratkožive čebele in ne bomo po nepotrebnem obremenjevali zimskih čebel, saj jih že brez tega čaka težavna preizkušnja, to je zima.

Julij in še posebej avgust sta precej sušna meseca, v naravi ni veliko cvetočih rastlin in zato tudi v panjih ni obilja cvetnega prahu. Na to ne moremo kaj dosti vplivati, lahko pa poskrbimo, da sate s cvetnim prahom po točenju vrnemo v panje, v plodišča. Ta cvetni prah lahko čebele uporabljajo do jeseni, pozimi, ko matica že zalega, pa imajo pri roki zadostne količine, da pravilno krmijo mlado zalego.

Veliko več lahko v teh dneh naredimo za to, da čebele ne bodo trpele suše. Napajalnik naj bo vedno poln vode, ki mora biti sveža, iz vodovoda, nikakor pa ne s strehe čebelnjaka, na kateri je skupaj z nosemo tudi vsa druga nesnaga. Ko v naravi ni paše, čebele potrebujejo velike količine vode, tako zase kot za hlajenje panjev, in če je nima v bližini, se brez potrebe izčrpavajo, ko jo iščejo

vsepovsod. Stojišče s 60 družinami v poletni vročini porabi tudi do 50 l vode na teden (del je tudi izhlapi).

Po koncu paše je treba družine urediti za zimo oziroma jim pripraviti gnezdo. Med zalego nikakor ne dodajamo več satnic. Pri nas tudi pazimo, da vse mlado, letošnje satje, tudi zaleženo, damo ob rob gnezda, med zalego pa dodamo nekaj lepih, iztočenih satov, ki jih bo matica z veseljem zalegla. Matica namreč v tem obdobju rada zaleže lansko ali predlansko, nekoliko potemnjeno satje, saj to pozimi zadrži več toplote, zato družina lepše prezimi. Sicer pa se čebele jeseni radi umaknejo iz mladega satja, razen če ga je toliko, da se nimajo kam.

Varoje so problem, ki se ga ne bomo rešili nikoli več, navaditi se moramo živeti z njim in narediti največ, kar lahko, da bo škoda kar najmanjša. Nekaj načinov, kako pomagati družini, posebej z odstranjevanjem matice namesto rojenja ali zapiranja med glavno pašo, sem že opisala v prejšnjih številkah, zato tega ne bi ponavljala. Julija je za take posege prepozno, če hočemo zazimiti močno družino.

Strokovnjaki nas učijo, da je varoja zajedavec, teh pa ne zdravimo, temveč jih tretiramo oz. zatiramo. Meni se je beseda »zdravljenje« usedla in mi »tretiranje« ne diši. (Če imajo mačke gliste: ali jih zatiramo ali zdravimo?)

Kakor koli že, pomembno je, da je to dejanje narejeno pravočasno – najpozneje prvi teden avgusta. V družinah, ki nimajo pokrite zalege, je varoje smiselno zatirati prej, preden čebele pokrijejo prvo novo zalego, če pa je pokrita zalega stalno v panju, nekaj dni gor ali dol ni odločilnih. Dobro je slediti

Napajalnik z mahom in plovcem

Unikatno točilo na 9 satov, za vse vrste satov v našem čebelarstvu

veterinarjevim nasvetom o času in načinu zdravljenja, saj on najbolje ve, kakšne so lokalne razmere. (Kaj pa, če medi?)

Tistim šalám o vletavanju čebel iz drugih panjev ali celo tujih čebelnjakov pa ne verjamem preveč. Vse prevečkrat se mi to zdi le dober izgovor za nepravilno, nedosledno in nepravočasno izvedeno zdravljenje. Zakaj nekateri čebelarji nimajo nikoli nikakršnih problemov s sosedi čebelarji, drugi pa kar naprej?

Čebele hočejo imeti mir, zaradi brkljanja po panjih doživljajo stres, zato slabše delajo. V poletnem obdobju je velika nevarnost ropa. Če je družina dobra, jo je bolje pustiti pri miru. Za preglede čebel v brezpašni dobi velja isto kot marca – čim hitreje, tem bolje. Sati v čebelnjaku ali na kozici, ki dišijo po medu, so idealen izziv za rop. V tem obdobju je pomembno, da imajo vse družine dobro matico. Iz svojih izkušenj vem, da družina, ki jo začnejo ropati čebele iz druge družine, ne bo preživela zime, tudi če rop preprečimo in družino preselimo. Kot da bi obupale se vdale v usodo!

Na koncu se vse vrti okoli vremena. Če je vreme v tem obdobju tako, kot mora biti, torej z ravno prav sonca in dežja, in če so tudi temperature prave, bo v naravi dovolj medicine in cvetnega prahu, zato bodo čebele bolj zdrave dočakale zimo. Pri tem velja, da je 10-odstotni zimski padec čebel zgornja meja izgub, ki jih lahko pripišemo zunanjim dejavnikom, kot sta tudi poznopoletno in jesensko vreme. Če je zmanjšanje števila čebel večje, je za to odgovoren čebelar sam.

Opravlila ob točenju in po njem, narejanje družin

Zadnje točenje medu za nas ni samo točenje v strogem pomenu besede, ampak je tudi priprava za novo sezono.

Lipa, ki je naša glavna paša, preneha mediti najpozneje okrog 15. julija. Po tem, zadnjem točenju mediščnega satja ne vračamo več v panje, temveč ga do prihodnje uporabe (za nove družine čez nekaj

Točilnica med točenjem

dni ali spomladi za medišča) shranimo v hladilnici. Naši panji nimajo matičnih rešetk, zalega je, kjer je, tistih satov pa ne točimo. Izjema so zelo medeni sati z majhno količino zalege. Premestimo jih v prazen panj, in ko se zalega izleže, poberemo medeno satje, dodamo iztočeno satje in matico ter tako naredimo novo družino.

Nakladni panji imajo za medišča nizke, tričetrtnske naklade z devetimi sati in ne z desetimi, saj so ti debelejši in jih je pri točenju lažje odpirati (namesto z vilicami, potegnemo z nožem ob satniku in sat je odkrit). Iz panjev poberemo vse medene sate brez zalege in jih iztočimo.

Ob točenju ocenimo moč čebelje družine, da presodimo, koliko čebel lahko vzamemo iz posameznega panja. Ko iz panja poberemo vse medeno satje, v plodišče dodamo iztočene sate s cvetnim prahom, uredimo gnezdo, nekaj čebel vrnemo v prazno medišče, iz drugih pa oblikujemo umetne roje, težke približno 2 kg. V zaboj s čebelami, ki so po navadi iz več družin, obesimo matico v matičnici, brez spremljevalk. Nakrmimo jih s pogačo. Za dan ali dva jih damo na hladno, da se čebele socializirajo in navadijo na novo matico. Potem v prazen panj vstavimo bodisi samo iztočeno satje bodisi samo satnice – nikoli obojega. Na sat obesimo matičnico in jo odpremo, tako da se čebele skozi sladkorno testo prebijajo do matice, nad sate pa položimo vedro s sladkorno raztopino. Na to poveznemo nizko naklado in vanjo stresemo čebele (ali v medišče AŽ-panja). Panj zapremo in ga nekaj dni ne odpiramo, dokler taka družina spet ne potrebuje hrane.

Družine, ki so zelo močne in imajo zelo veliko zalege, lahko tudi delimo, po navadi na polovico. Iz njih poberemo pokrito zalego. Skupaj s čebelami jo vstavimo v drug panj, po navadi na istem stojšču. Ker matice ne iščemo, take panje označimo. Čez šest dni pregledamo vse označene panje, poderemo zasilne matičnike in dodamo matice v matičnicah, spet brez spremljevalk.

Čebelarstvo brez ometalnika je kot gospodinjstvo brez pralnega stroja

V prenosnih matičnicah je poleg matice vedno še nekaj čebel, ki skrbijo zanjo. Ko pa to matico dodamo v panj, postanejo čebele spremljevalke tujke, tako kot je tujka tudi matica. Znano je, da nova družina veliko prej sprejme tujo matico, če je ta sama, kot če ima spremstvo. Zato je treba spremljevalke odstraniti iz matičnic. Najlažje to naredimo tako, da prenosno matičnico do sladkorja za hip potopimo v vodo. Ne smemo se bati, da bi se čebele ali matica utopile. Ker imajo dlačice, se jih voda skoraj ne prime, tako da si zmočijo samo krilca. Ko matičnico odpremo in iz nje spuščamo čebele, nam matica zaradi mokrih kril ne bo ušla na drevo. Poskusite, sprejem matic bo zanesljivo boljši, kot je bil doslej.

Preden se bomo odpravili na dopust, moramo poskrbeti še za krmljenje. Pri nas je navadno tako, da se tehcnica po lipi nekoliko zniža ali izjemoma stoji. Tehcnica se ne sme zniževati, če pa se to vendarle dogaja, moramo tako družino intenzivneje krmiti. Čebelam dodajamo sladkorno raztopino v razmerju 2 : 3, vsaj 3 litre tekočine hkrati oziroma 2,3 kg

Medeni sati v Dušanovem panju, pripravljeni za ometanje

sladkorja pri vsakem krmljenju, postopek pa ponovimo 5-krat do 6-krat. Če čebele krmimo vsak dan v majhnih količinah, so vznemirjene, stikajo in se rade ropajo. Potrebujemo vsaj tri dni, da se umirijo. Naš način krmljenja z večjo količino in z daljšimi časovnimi presledki pa dopušča, da to brez nevarnosti ropa delamo tudi sredi popoldneva.

Ostanejo samo še varoje. Enkrat po točenju, opravimo tudi s to nadlogo, in to približno takrat, kot nam to svetuje veterinar. Če se komu zdijo testni vložki neumnost, prav! V panjih je lahko tako velika razlika v številu varoj na čebelah, da si tega niti ne predstavljamo. Če v enem panju odpade 50 varoj, jih v sosednjem lahko tudi 2000 ali več. Taka družina je ob samo enem površnem zdravljenju obsojena na propad, saj ima v pokriti zalegi gotovo sorazmerno število varoj, kot jih je odpadlo z odraslih čebel ob uporabi zdravila. Letos so se varoj, vsaj pri naših čebelah, že do zdaj precej razmnožile, saj jih na trovinu še nikoli v tem času nisem videla toliko. Bodite pozorni, ne bo škodilo!

Potem pa si privoščite zaslužene počitnice. ■

**MIZARSTVO
KRŽE**
1936

Prašilčki (5s, 7s), AŽ-panji (9s, 10s, 11s, 12s), AŽ-Kozinc 11+3, trietažni AŽ (9s, 10s), lipovi satniki, pitalniki Francič, distančni vložki

Po želji tudi druge vrste panjev. Panji so iz masivnega smrekovega lesa, rogljičeni (cinkani). Blago vam lahko pošljemo po hitri pošti.

**MIZARSTVO
KRŽE**
1936

Idrijska 10, 1360 Vrnika
Telefon/fax 01/ 7551-317
GSM 041 420 200
E-mail: spelakrže@yahoo.com

Veterinarski nasvet za julij in avgust

Besedilo: Nacionalni veterinarski inštitut – Veterinarska fakulteta Ljubljana

- Takoj po točenju medu, če v naravi ni več paše, dodamo vsaki družini 2–3 l sladkorne raztopine v razmerju 1 : 1.
- Vse do jeseni čebelarjem zagotavljamo dovolj pitne vode, še posebej na gozdnih stojiščih.
- Preverjamo, ali matice dobro zalegajo.
- Najpozneje do sredine julija vstavimo testne mreže in preverimo naravni odpad varoj.
- Na območjih, na katerih je zadnja pomembnejša paša na pravem kosanju, bomo začeli varoje zatirati takoj po iztočenju kosanjevega medu, na območjih s smrekovo oz. hojevo pašo, pa bomo zdravila v panje vstavili po zadnjem točenju oz. najpozneje do 15. avgusta.
- Zdravila moramo uporabiti po navodilih, ki so jim priložena.
- Po zadnjem točenju vstavimo med zalego gospodarske družine dva trakova Apivara, med zalego rezervne pa en trak in jih v panjih pustimo šest tednov. Nato izrabljene trakove odstranimo. Če se odločite za uporabo Apiguarda, vstavite v gospodarsko družino eno pločevinko, čez 14 dni pa prvo pločevinko zamenjamo z novo. Po mesecu dni prazno pločevinko odstranimo iz panja.
- V rezervnih družinah zatiramo varoje čim prej.
- Vodimo pisne evidence naravnega odpada varoj in odpada po delovanju zdravil.
- Če je odpad varoj po uporabi zdravil minimalen, o tem obvestimo veterinarsko službo. ■

MATICE ČEBELARSTVA PISLAK

Spoštovane čebelarke in cenjeni čebelarji!

Največje slovensko vzrejalšče matic z več kot 50-letnimi izkušnjami Vam tudi letos ponuja oprasene in neoprasene matice z vrhunskimi proizvodnimi lastnostmi. Matice so zdaj na voljo po 8 EUR (+ stroški pošiljanja), sicer pa Vam zamenjavo, če ta ni nujna, priporočamo po kosanju paši, saj takrat pri nas dobite še posebej kakovostne matice po precej ugodnejši ceni.

Zaradi velikega zanimanja Vas prosimo, da matice pravočasno rezervirate. Dobava po pošti ali osebno.

Če želite razširiti ponudbo Vaših izdelkov, Vam je na voljo tudi naravni matični mleček.

Tel.: 031/734 905 (Robert), 02/796 10 51 (med 8. in 11. uro dopoldne) ali info@cebelarstvo-pislak.si, www.cebelarstvo-pislak.si

Čebelarstvo PISLAK

Apače 303, 2324 Lovrenc na Dravskem polju

CENJENI ČEBELARJI!

Obveščamo vas, da lahko nabavite kvaliteten beli kristalni sladkor po najugodnejših tržnih cenah

V PAKIRANJIH:

- NATRON VREČE 50/1
- NATRON VREČE 25/1
- AGRAGOLD 1/1

pri vašem dobavitelju:

STENKO d.o.o. | Špruha 3, Trzin (ind. Cona)

Tel: +386 1 562 17 22 | **Tel/fax:** +386 1 562 17 20

GSM: +386 41 664 820, +386 41 373 750

AGRAGOLD®

Agragold trgovina d.o.o.
Letališka cesta 16
1000 Ljubljana
www.agragold.com

Jeseni bomo sadili lipe

Besedilo: **Janez Kolenko, mag. Živan Veselič, Rok Pisek**, Zavod za gozdove Slovenije*

O lipah je bil v Slovenskem čebelarju, št. 9, september 2007, objavljen obsežen članek našega priznanega strokovnjaka za lesne rastline, doc. dr. Roberta Brusa z Oddelka za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire na Biotehniški fakulteti v Ljubljani. Ker name-rava Čebelarstva zveza Slovenije letos izvesti projekt saditve lip, bomo v tem članku na kratko navedli nekaj poglobitvenih poudarkov o lipah, čez poletje pa bomo pripravili še krajši članek o tem, na kaj boste morali paziti, da boste sadike lip posadili na kar najprimernejša mesta ter jih tudi pravilno zasadili in zaščitili.

V Sloveniji rasteta dve avtohtoni vrsti lip – lipa in lipovec

V slovenskih gozdovih in zunaj njih rasteta dve avtohtoni vrsti lipi – lipa ali velikolistna lipa (*Tilia platyphyllos* Scop.) in lipovec ali malolistna lipa (*Tilia cordata* Mill.). Ker se vrsti med seboj križata, naletimo tudi njune križance. Pri vsakodnevem praktičnem delu bi njuno dosledno določanje vzelo preveč časa, zato ju gozdarji v svojih, sicer zelo skrbno vodenih zbirkah podatkov, vodimo kar skupaj.

Ker gre za drevesni vrsti, ki sta si glede rastiščnih zahtev, po značilnostih in videzu v marsičem podobni, a se v vseh navedenih prvinah vendarle tudi nekoliko razlikujeta, ju bomo tudi v tem kratkem pregledu obravnavali skupaj ter ob vsaki značilnosti poudarili razlike med njima. Tako bomo na razlike tudi bolj opozorili.

Opis

Lipa zraste v višino do 40 m, debelina lahko doseže tudi 5 m premera, lipovec pa zraste v višino do 30 m in doseže debelino nekaj metrov.

Obe vrsti sta enodomni, z dvospolnimi cvetovi. Lipa cveti junija ali v prvi polovici julija, lipovec približno dva tedna pozneje, torej junija ali julija.

Razširjenost in podnebne zahteve

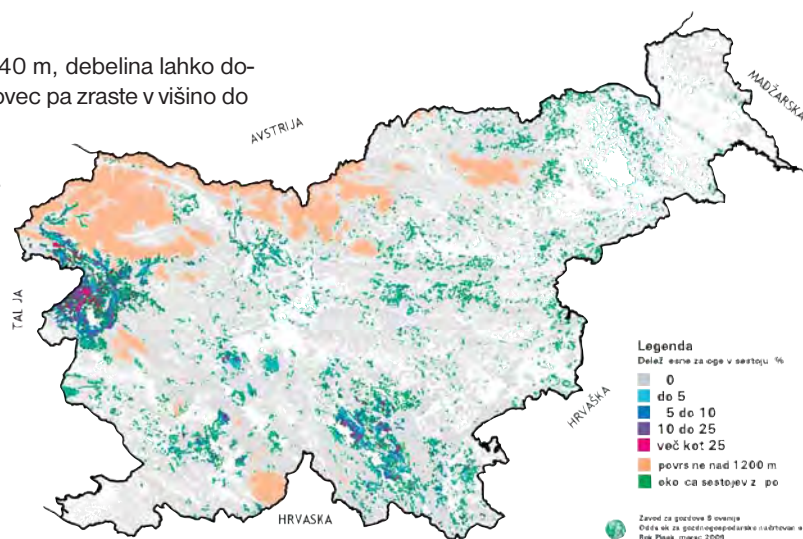
Naravni areal lipe sega nekoliko južneje od areala lipovca (lipa sega v južno Italijo in Grčijo, lipovec le do srednje Italije in ga v Grčiji tako rekoč ni), areal

lipovca pa daleč bolj na sever in vzhod (lipovec sega v Skandinavijo in do Urala, lipa z nekaj izjemami na severu le do sredine Nemčije in na vzhodu do Karpátov). Navedeno kaže, da lipovec dobro prenese tudi nižje zimske temperature in bolj sušna poletja.

Na splošno lipa zahteva nekoliko več toplote in je občutljivejša. Slabše kot lipovec prenaša tudi onesnažen (mestni) zrak.

V Sloveniji nimamo natančnejših podatkov o razliki med razširjenostjo obeh vrst. Tudi v skrajni severovzhodni Sloveniji celinsko podnebje še ni tako izraženo, da bi ju »ločilo«, lipovec pa sega na nekoliko višje nadmorske višine in v bolj sušna primorska rastišča. Obe vrsti se pojavljata predvsem v nižinah in gorskem pasu. Višje od 1200 m nadmorske višine tudi lipovec skoraj ne seže.

Na priloženi karti je prikazana skupna razširjenost lipe in lipovca v gozdnih sestojih po Sloveniji. Karta kaže območja, na katerih se pojavljajo gozdni sestoji z obema vrstama lip in njihov skupni delež v lesni zalogi sestojev. Razen v višjih legah in na najbolj sušnih primorskih območjih njuna odsotnost zunaj označenega območja ne pomeni, da bi vrsti tam ne mogli uspevati zaradi rastiščnih razmer. Marsikje v kmetijski ter mestni in primestni krajini vrsti na karti manjkata tudi preprosto zato, ker tam ni gozdnih sestojev. Na takih območjih je saditev lipe ali lipovca še posebej zaželena.

Območja z lipo ali lipovcem so zeleno obrobljena, saj posamezni sestoji v majhnem merilu sicer sploh ne bi bili vidni

Razširjenost lipe in lipovca v Sloveniji

Na grafikonu je na podlagi podatkov gozdarskih odsekov prikazana navzočnost obeh vrst lip na določeni nadmorski višini. Pri tem so upoštevane povprečne nadmorske višine odsekov.

Talne zahteve

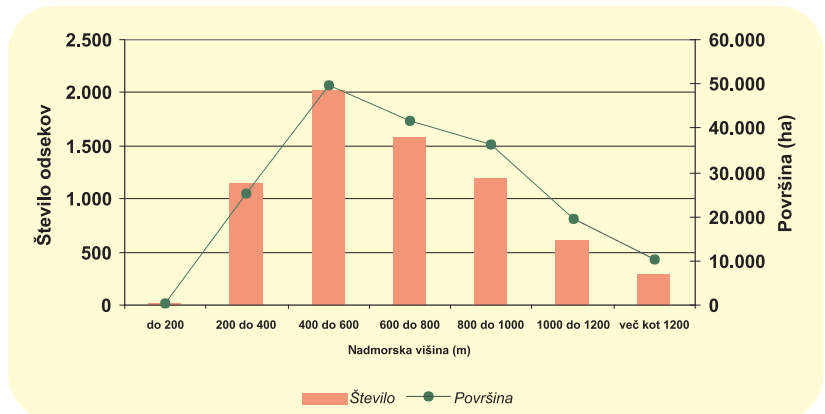
Obe vrsti najbolje uspevata na globokih, svežih, rahlih in z mineralnimi hranili bogatih tleh na apnenčasti matični podlagi. Lipovec bolje prenese bolj sušna in s hranili revnejša rastišča.

Pomen za čebelarstvo

Po pomenu za čebelarstvo sta si vrsti podobni. Obe sta vir nektarja, cvetnega prahu in mane za čebele. Zaradi nekoliko različnega obdobja cvetenja lahko rečemo, da se glede pomena za čebelarstvo celo dopolnjujeta.

Še beseda o srebrni lipi

Med tujimi vrstami lip je v Slovenijo najpogostejše prinesena vrsta srebrna lipa (*Tilia tomentosa* Moench.). Naravno raste na Balkanskem polotoku in v Vzhodni Evropi. V Sloveniji jo sadijo kot okrasno drevo predvsem v parkih in drevoredih. Po velikosti je podobna lipovcu. Med lipami cveti zadnja. Kaže, da cveti zlasti v sušnih letih, paša na njej pa pogosto

Navzočnost lipe in lipovca v gozdarskih odsekih po nadmorski višini (upoštevane so povprečne nadmorske višine odsekov)

slabo vpliva na čebele. Zaradi gostih in ostrih dlačic njeno cvetje tudi ni primerno za pripravo čaja. Srebrne lipe ne sadimo v naravno okolje. ■

Viri:

Brus, R. (2007): Lipe. Slovenski čebelar, let. CIX, št. 9, str. 274–278.

Brus, R. (2004): Drevesne vrste na Slovenskem. Ljubljana: Mladinska knjiga, 399 str. Zavod za gozdove Slovenije, podatki o gozdovih.

* Janez Kolenko, dipl. inž. gozd., Zavod za gozdove Slovenije, OE Murska Sobota; mag. Živan Veselič, univ. dipl. inž. gozd., Zavod za gozdove Slovenije, Centralna enota; Rok Pisek, univ. dipl. inž. gozd., Zavod za gozdove Slovenije, Centralna enota.

Povpraševanje po satnicah iz lastnega čebeljega voska je veliko!

Predelava voska

- Ponujamo Vam možnost, da ste navzoči pri predelavi Vaših starih satov in surovega voska, zaradi samo ene poti pa prihranite čas in denar.
- Potrebna je predhodna najava po telefonu +43-(0)3475/2270.
- Predelava je izvedena z napravo, ki je opremljena z najmodernejšo tehnologijo.
- Segrevanje s paro in obsevanje z ultravijoličnimi žarki popolnoma izključujeta možnost okužbe.
- Uporaba originalne tehnologije Grander omogoča, da Vaš vosek ostane popolnoma naraven.
- Najmanjša možna količina lastnega voska za predelavo v satnice je 20 kg surovega voska ali 50 kg starih satov.
- Čas predelave je približno 3 ure za 20 kg surovega voska in 4 ure za 50 kg starih satov.
- Po naročilu izdelamo satnike vseh debelin in velikosti.
- Predelava voska poteka vse leto.
- Storitve ponujamo po izjemno ugodni ceni.
- Kadar koli je mogoča zamenjava starih satov in surovega voska za satnice.
- Ponujamo Vam tudi možnost, da plačate samo predelavo.

Informacije

**Wachsverarbeitung Imkereiarartikel
Deutsch Haseldorf 75
A-8493 Klöchl - Steiermark, Avstrija**

Tel./faks: +43(0)3475-2270

E-pošta: info@wachs-hoedl.at

Spletna stran: www.wachs-hoedl.at

Delovni čas:

ponedeljek–petek

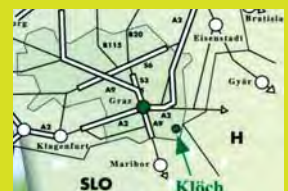
8.00–12.00,

13.00–18.00

sobota

8.00–12.00

Sporazumevamo se v nemškem jeziku.

130 let od prvega zakona o čebelarstvu v slovenskem jeziku

Besedilo in foto: **prof. dr. Andrej Šalehar**, zaslužni profesor, in **Janez Gregori**

Pred 130 leti je bil objavljen prvi zakon o čebelarstvu v slovenskem jeziku, zato je leto 1879 pomemben mejnik v slovenskem čebelarstvu. Že tedaj bogatemu slovenskemu slovstvu na področju čebelarstva je bila tako dodana še čebelarska zakonodaja v maternem jeziku. Ta prispevek bo s kratkim opisom tega zakona počastil to visoko obletnico in izrazil naše spoštovanje do njegovih snovalcev.

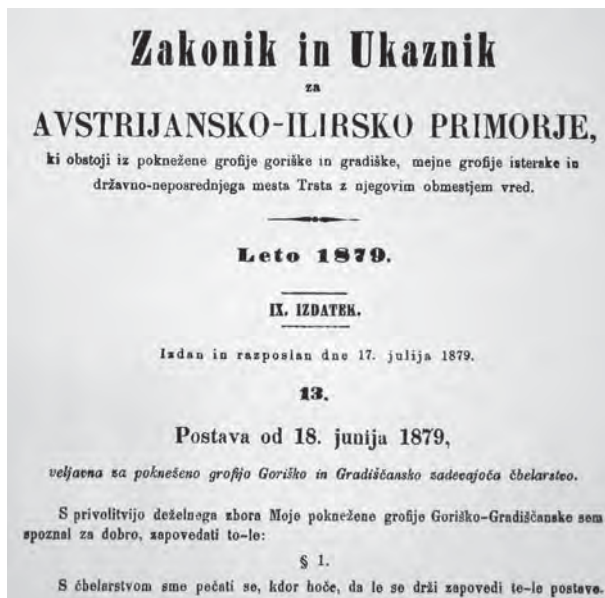
Cesar Franc Jožef je 18. junija 1879 izdal zakon o čebelarstvu, ki je veljal za pokneženo grofijo Goriško in Gradiščansko. Objavljen je bil v »Zakoniku in Ukazniku za avstrijansko-ilirsko Primorje«, ki je izhajal v nemškem, italijanskem in slovenskem jeziku.

Zakon vsebuje 17 členov. V prvem členu določa, da se **»s čebelarstvom sme pečati se, kdor hoče, da le se drži zapovedi te-le postave«**. Sicer pa je vsebina zakona povzeta iz tedanjega goriškega tednika Soča, ki je o zakonu poročal 25. julija 1879 in na četrti strani objavil tale zapis:

Postava zadevajoča čebelarstvo, katero je sklenil goriški deželni zbor v pretekli sesiji, zadobila je cesarsko potrdbo dne 18. junija t. l. in je uže v deželnem zakoniku objavljena. Ta postava določuje, v kaki daljavi se smejo postavljati čebele od javnih poti, stanovanj, hlevov itd., daja županom oblast, da lahko znižajo število domačih panjev, ko bi to število bilo čebelarstvu ali poljedelstvu v škodo, odločuje daljavo med domačimi čebeljniki in iz drugih krajev na začasno pašo pripeljanimi čebelami; pooblastljuje župane, da smejo vvaževanje vnanjih čebel prepovedati, spoznajo, da vtegnejo vinoreji ali sadljereji škodovati; daja občinam pravico pobirati naklado do 8 soldov za vsak panj vnanjih čebel; navaja, kakor se ima ravnati proti čebelarom roparicam; odkazuje oblastnjem, katerim gre odločevati in razsedjevati v čebelarstvenih zadevah in določuje, kako se imajo prestopniki kaznovati.—

Ob izidu je bil to edini deželni čebelarski zakon v celotni Avstriji. Leta 1885 se mu je pridružil še koroški deželni zakon o redu pri prevažanju čebel na pašo. Slovenski čebelar je o zakonu pisal v letih 1899, 1910 in 1914.

Visoka obletnica – **130 let od sprejetja prvega zakona o čebelarstvu v slovenskem jeziku** – in vsebina nas nagovarjata k spoštovanju do tega, za slovensko čebelarstvo pomembnega mejnika. Snovalci zakona so dobro poznali čebe-

Naslovnica izdaje zakona o čebelarstvu

Zakon je neposredno dostopen na spletnem naslovu:

<http://alex.onb.ac.at/cgi-content/anno-plus?apm=0&aid=1kt&datum=18790304&zoom=2&seite=00000027&x=13&y=6>

larstvo. Takrat znana strokovna spoznanja so zelo smiselno vgradili v posamezne člene in pri tem zakonsko v celoti opredelili posamezna področja čebelarstva. ■

Viri:

Postava od 18. junija 1879, veljavna za pokneženo grofijo Goriško in Gradiško, zadevajoča čebelarstvo. Zakonik in Ukaznik za avstrijansko-ilirsko Primorje. Leto 1879, IX. Izdatek. Trst 1880, str. 27–30 (<http://alex.onb.ac.at/cgi-content/anno-plus?apm=0&aid=1kt&datum=18790304&zoom=2&seite=00000027&x=13&y=6>).

Soča, 25. 7. 1879 (http://www.dlib.si/documents/casopisje/soca/pdf/URN_NBN_SI_doc-QTE28YE6.pdf).

Čebelarstvo na Kitajskem (IV. del)

Besedilo: **Anže Sobočan**, foto: **Maja Kozinc**

V začetku februarja je na vzhodu Yunnana, na območju kitajskega krasa, zacvetela oljna ogrščica in čebelarji so pripeljali čebele na prvo pašo v novem letu. Čeprav sva tudi sama že okusila napore prevažanja čebel, sva bila začudena nad trdoživostjo teh ljudi, ki celo leto potujejo od juga proti severu in nazaj, da bi ujeli čim več paš. Zadnja se je končala konec novembra. Tako imajo samo decembra in januarja neke vrste zimski počitek, pa še takrat se cvetenje ne ustavi zares.

Na skrajnem jugu države začne ogrščica cveteti decembra, zadnja pa cveti povsem na severu junija in celo julija, tako da bi se lahko več kot pol leta pomikali samo za to pašo. Za te prevaževalce pa ogrščica ni toliko pomembna zaradi medu kot zaradi razvoja družin, saj je to pglavilni pogoj za pridelavo medu na naslednjih pašah, ki sta liči in longyan (*Dimocarpus longan*). To sta vrhunska medova, ki ju je mogoče pridobiti samo, če čebele ob pravem času dosežejo vrhunec razvoja.

Panji, zloženi na polju oljne ogrščice, ki začenja cveteti; Jinjicun, začetek februarja

Čebelarske družine, ki sva jih spoznala, so neke vrste sodobne nomadske skupnosti. Za selitve namajajo tovornjake, nanje pa poleg približno stotih panjev, s katerimi čebelarijo, naložijo še šotore, ki so njihovi domovi, pse čuvaje, kokoši in drugo skromno premoženje. V šotoriščih, ki jih postavijo, nimajo elektrike, po vodo pa hodijo v bližnje vasi. A ko je zacvetela ogrščica in so se čebele vsule iz panjev, bi z veseljem ostala dalj časa pri njih. Vsaka družina čez leto nabere več kot sto kilogramov medu.

Vsi panji imajo samo po eno naklodo za plodišče in eno za medišče, tako da je prostornina enaka kot pri 10-satnem AŽ-panju, to pa jim povsem zadostuje. Ves med iztočijo na roke s točilom na dva sata.

Ogrščica se širi, do kamor seže pogled, vendar je po večini še zelena. Šotori so domovi čebelarskih družin.

Za stojišča na poljih, na katera postavijo svoje panje, morajo včasih plačati najemnino, včasih pa dobijo denar za oprasevanje. Skupni cilj kmetijske politike je v prihodnosti povečati odstotek namernege oprasevanja, saj menijo, da je zgolj pridobivanje čebeljih pridelkov znak nerazvitosti čebelarstva, kmetijstva in celotne družbe. Čebelarjev seveda ne silijo v nič, temveč jih k oprasevanju zgolj spodbujajo z vedno višjimi premijami. Družinam, ki sva jih spoznala, za zdaj večino prihodkov še vedno prinese med. V vsakem kraju, v katerega pripeljejo čebele na pašo, sklenejo dogovor z velikimi lokalnimi čebelarstvi, tako da večino medu takoj po točenju prodajo ali zamenjajo za druge potrebščine. Obiskala sva še eno izmed takih podjetij, ki ima v lasti približno 8000 panjev, od tega nekaj sto družin ceran.

Kitajska je velikanska država, in če bi želela spoznati samo tamkajšnje čebelarstvo, bi morala tam preživeti dalj časa. To je tudi država številnih nasprotij, zato o njej ni mogoče oblikovati enotnega mnenja. Kot pokuševalec medov sem načrtoval, da bom poskusil in opisal najpomembnejše vrste, pa mi je zmanjkalo časa. Našel sem več kot 40 vrst sortnih medov. Med njimi je veliko zelo dobrih. Številne vrste kristalizirajo že na policah trgovin, vendar kupcev to

Turistom, ki obišejo kraško pokrajino, čebelarji ponujajo »doma pridelan med, matični mleček in cvetni prah«

ne moti. Nekatere vrste so tekoče kot voda, pa jih tudi to ne moti. Med najinim bivanjem na Kitajskem sva videla le majhen del tamkajšnjega čebelarstva, zato sva si lahko ustvarila le grobo sliko. Možnosti za potvarjanje medu ali uporabo prepovedanih sredstev ne bi mogla izključiti niti, če bi tam živela celo življenje, podobno kot tega ne moreva izključiti niti v Evropi. Za konec lahko povem samo, da so tam ljudje prepričani, da je njihov med najboljši in najbolj zdrav. Tako kot mi za svojega. ■

Viri:

Zhang Fuxing, Xiandai yangfeng shengchan (Moderno čebelarstvo), Zhongguo nongye daxue chubanshi, Beijing, 2005, tretja izdaja.

Apimondia 2009, Montpellier, Francija

OBISK SVETOVNEGA ČEBELARSKEGA KONGRESA – POTOVANJE Z AVTOBUSOM

Termin: 13. do 17. september.

Cena: 399 EUR. Cena je izračunana aprila 2009 za 45 oseb. Če bo prijavljenih manjše število oseb, se bo spremenila tudi cena.

Cena vključuje: prevoz s kakovostnim turističnim avtobusom po programu, cestnine in parkirnine, 4 polpenzionze (zajtrk, večerja) v hotelu 2*lux/3* (v dvoposteljnih sobah, TWC), zunanje ogledje po programu, strokovno vodstvo, organizacijo in izvedbo potovanja, nezgodno zavarovanje in DDV.

Doplačila: degustacija vina – 5 EUR, obiski čebelarstev, vstopnina za strokovni del v okviru Apimondie.

Možna doplačila: enoposteljna soba – 100 EUR.

Odstopnina: 16 EUR (ob dokumentirani višji sili).

Način plačila: 100 EUR ob prijavi, razlika na obroke do 14 dni pred odhodom. Pri plačilu se sklicujte na sklicno številko 919.

Splošni pogoji so sestavni del programa. Prijave sprejemamo v agenciji Aritours. Ker je število prostih mest omejeno, pohitite s prijavi! Za programe pokličite v agencijo Aritours, tel. št. 02/252 16 19, ali pišite na info@aritours.si. Program si lahko ogledate tudi na: www.aritours.si.

SONARAVNO ZATIRANJE VAROJ HLAJILNIK BS-05

- UČINKOVITA UPORABA BREZ ROČNEGA URAVNAVANJA PRI SPREMEMBAH TEMPERATURE
- PREPROSTA UPORABA V STANDARDNIH AŽ- IN NAKLADNIH PANJIH
- POČASNO POVEČEVANJE KONCENTRACIJ MRAVLJINČNE KISLINE
- ZA VEČKRATNO UPORABO

NANOKEM, d. o. o.

Rečna ulica 6, Ljubljana

Tel./faks +386 1 251 16 53, GSM: +386 41 863 876

PAKETNA
DOSTAVA

APIMEDICA &
APIQUALITY
2010

*Čebelarjenje
zdrav način
življenja*

APIMEDICA & APIQUALITY FORUM 2010

3. APIMONDIA MEDNARODNI FORUM
O APITERAPIJI IN
2. APIMONDIA MEDNARODNI FORUM
O APIKVALITETI

28. september do 2. oktober 2010

Slovenija · Ljubljana, Maribor, Bled, Lipica, Dolenjske Toplice

ORGANIZATORJA

Čebelarstva zveza
Slovenije
www.cz.s.si

Apimondia
www.apimondia.org

VSEBINA

- strokovna predavanja
- satelitski simpoziji
- API-EXPO – mednarodna razstava čebelarstva opreme in izdelkov
- mednarodno tekmovanje za najboljši med in medeno pijačo
- predavanja za javnost
- festival čebelarstva in čebelarski izleti po vsej Sloveniji

Maribor

Lipica

Ljubljana

Bled

Dolenjske Toplice

Slovenija – gostiteljica Foruma Apimedita & Apiquality 2010

Boštjan Noč,
predsednik ČZS
in predsednik
organizacijskega odbora

S podpisom pogodbe o organizaciji Foruma o apikvaliteti in apiterapiji leta 2010 v Sloveniji, je Čebelarska zveza Slovenije dobila pomembno priznanje s strani svetovne čebelarske zveze Apimondia za svoje dosedanje delo in organiziranost.

Glede na izkušnje s kongresa Apimondia 2003, smo si člani organizacijskega odbora zastavili bistveno višje cilje kot naši predhodniki – organizatorji Foruma v Italiji.

V projekt organizacije želimo aktivno vključiti prav vse slovenske čebelarje, zato bomo poleg strokovnega dela in razstave API-EXPO, ki bo na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani, udeležence iz tujine odpeljali na štiri različne lokacije po Sloveniji, kjer bodo lahko poleg strokovnega simpozija doživeli tudi utrip Festivala čebelarstva in na izletih doživeli pristen stik s slovenskimi čebelarji in naravo.

O naših prizadevanjih in aktivnostih, da bi v Slovenijo pripeljali vsaj 400 udeležencev strokovnega dela foruma in več kot 4000 obiskovalcev razstave API-EXPO smo obvestili pristojna ministrstva kot tudi predsednika RS dr. Danila Türka, ki se je odzval našemu povabilu s potrditvijo častnega pokroviteljstva Foruma.

Verjamem, da bo Forum 2010 drugačen od prejšnjih, tudi zaradi povezanosti in odlične organiziranosti slovenskih čebelarjev, zaradi slovenske gostoljubnosti in profesionalnosti!

Želimo, da Forum preraste v Festival čebelarstva in promocijo čebelarjenja kot zdravega načina življenja!

APIMONDIA 2003 – pomemben mejnik v organizaciji kongresov

Gorazd Čad,
GO.MICE,
vodja projekta Apimondia
2003

Cankarjev dom je kot prizorišče mednarodnih kongresov v preteklih petindvajsetih letih gostil na tisoče zdravnikov, gozdarjev, strojnikov, mikrobiologov in drugih znanstvenikov.

Leta 2003 pa so po dolgih letih prizadevanj, da kongres Apimondia vendarle pride v Slovenijo, Ljubljano preplavili čebelarji. Po besedah Tatjane Radovič z Zavoda za turizem Ljubljana, kongres Apimondia 2003 še vedno velja za največji kongres, ki je bil organiziran v Ljubljani! Zabeležili smo več kot 3.000 udeležencev kongresa!

Cankarjev dom smo morali v tistih dneh razširiti na bližnjo ploščad, kjer je pod šotorom potekal del razstave. Predstavilo se je več kot 190 ponudnikov medu, čebeljih pridelkov in proizvajalcev čebelarske opreme. Med bolj eksotičnimi državami sta bili tudi Kitajska in Argentina.

Kot kongresni organizator si želim, da bi tudi prihodnje leto gostili čebelarje z vsega sveta – tiste, ki so v Sloveniji že bili in tiste, ki bodo našo deželo obiskali prvič. Verjamem, da jih boste slovenski čebelarji navdušili s svojo prijaznostjo in odprtostjo, mi pa se bomo potrudili s profesionalno organizacijo!

Priprave na promocijo foruma na kongresu Apimondia v Montpellierju

Mednarodni kongres Apimondia 2009, ki bo potekal v francoskem Montpellier-ju od 15. – 20. septembra 2009, bo najboljša priložnost za promocijo Forumu v Sloveniji. Pet predstavnikov Čebelarske zveze Slovenije bo na stojnici obiskovalcem predstavilo Slovenijo kot gostiteljico Forumu 2010. S privlačno nagradno igro bomo nagovorili udeležence, da se ustavijo na stojnici, kjer bodo lahko poskusili slovensko medeno penino. Dobili pa bodo tudi vse potrebne informacije o Forumu 2010 in možnosti prijave.

Istočasno bosta predstavnika agencije GO.MICE in Gospodarskega razstavišča obiskala vse najpomembnejše mednarodne ponudnike opreme in proizvodov, ki se bodo v tem času predstavili na razstavi API-EXPO in jim predstavila pogoje sodelovanja na Forumu 2010.

Osrednji dogodek na stojnici bo žrebanje nagrad, med kateri bo tudi brezplačna nočitev v Čebelarskem domu na Lukovici v času Forumu. Prepričani smo, da bo dogodek na stojnici pritegnil mnogo udeležencev, saj ga bomo popestrili s slovensko kulinariko in glasbo!

Kako nam je uspelo pridobiti Forum v Slovenijo?

Franc Šivic,
podpredsednik ČZS

Junija 2008 je pod pokroviteljstvom Apimondije in v izvedbi Čebelarске zveze Italije v vili Mondragone, nekdanji poletni rezidenci papežev blizu Rima, potekal drugi forum z naslovom Apimedita & Apiquality.

Dan pred začetkom foruma v vili Mondragone sem se kot častni član Apimondije udeležil zasedanja izvršnega odbora te organizacije, ki ga je vodil predsednik Joergensen in kjer je bila glavna tema organizacija svetovnega kongresa Apimondije v Franciji leta 2009. Izkoristil sem ugodno priložnost, ko so bili na enem mestu zbrani vsi predsedniki delovnih komisij te organizacije in jim povedal, da bi želela Čebelarška zveza Slovenije pripraviti tretji forum Apimedita & Apiterapy leta 2010 v Sloveniji. Obenem sem izročil predsedniku Apimondije Joergensenu, sekretarju Jannoniju in predsedniku komisije za apiterapijo prof. Cherbuliezu pismo vlogo v angleščini, v kateri sem navedel razloge, zakaj želimo imeti ta dogodek leta 2010 v Sloveniji. Poleg vloge ČZS je bilo tudi povabilo Ljubljanskega turističnega zavoda, celotno ponudbo pa mi je pomagal oblikovati g. Gorazd Čad iz podjetja GO.MICE, ki je imel že bogate izkušnje iz časa, ko je kot tehnični organizator uspešno vodil priprave in izvedbo svetovnega čebelarskega kongresa Apimondia 2003 v Ljubljani.

Tedaj sem videl, da je vodstvo Apimondije sprejelo našo ponudbo z veliko naklonjenostjo. Naše želje so se uresničile, ko smo proti koncu lanskega leta dobili iz Rima na našo vlogo pozitiven odgovor in ko je prišel na Brdo sekretar Jannoni. Tedaj smo podpisali z Apimondio pogodbo in priprave za forum so stekle.

90 let ČD Kočevje

V petek, 6. marca 2009, smo se čebelarji Kočevske spomnili 90. obletnice začetkov čebelarstva na tem območju.

Iz dokumentov je razvidno, da so se priprave na ustanovitev ČD Kočevje začele že leta 1918. Tedaj so po Kočevski začeli ustanavljati podružnice čebelarске organizacije, ki so delovale vse do druge svetovne vojne. Kot prva med njimi je bila 20. marca 1919 ustanovljena podružnica Kostel, tri mesece za njo pa še podružnice Osilnica, Predgrad in Fara. Pozneje sta se podružnici Fara in Kostel združili. Predsedoval ji je eden najnaprednejših čebelarjev tedanjega časa na Slovenskem, pokojni Josip Kajfež iz Novih sel pri Fari, ki je imel že leta 1918 sto čebeljih družin v AŽ-panjih. Leta 1920 je ustanovil plemenilno postajo na Stružnici v Kostelu nad reko Kolpo in tesno sodeloval s tedanjim urednikom SČ g. Bukvcem.

Ob ustanavljanju leta 1919 so podružnice vodili Stanko Oražem (v Kočevju), Josip Kajfež (v Kostelu), Josip Ožura (v Osilnici), Ivan Weiss (v Predgradu) ter g. Meglen (v Strugah). Tedanje združenje je štel 59 čebelarjev.

V obdobju med obema vojnama so podružnice delovale z večjimi ali manjšimi uspehi. Iz zapiskov je znano, da so k razvoju tedanjega čebelarstva veliko pripomogli učitelji, uslužbenci in duhovniki, ki so bili hkrati tudi čebelarji. Med njimi so bili: učitelji Josip Zemljak, Janez Knol in Rudi Vrabič, poštar Josip Kajfež ter Jože Marincelj, Ferdo Paradiž in drugi.

Okupacija dežele med drugo svetovno vojno je prekinila tudi delovanje na področju čebelarstva. Po koncu vojne je čebelarstvo na Kočevskem znova zaživelo. Z ustanavljanjem okrajnih čebelarskih odborov in oblikovanjem republiških posestev na Kočevskem so se v izpraznjene kočevske vasi začele naseljevati družine iz različnih krajev Slovenije. Veliko jih je prišlo iz Bele krajine. Vsi so bili uspešni čebelarji. V okviru zadružništva so bili zgrajeni čebelnjaki na Vrbovcu, v Zajčjem Polju, Starem Logu in Mačkovcu, vendar se dolgo trajno, žal, niso obnesli.

Čebelarstvo je prav zaživelo šele leta 1952, ko je odbor organiziral prvi pravi zbor čebelarjev. V Zajčje Polje, kjer so pripravili predavanje, so prišli čebelarji iz Kolpske in Poljanske doline, Kočevske Reke in iz Kočevja z okolico. To je bila prelomnica med starim in novim, k temu pa je veliko pripomogel tudi g. Gradišar iz Ribnice s svojim dobro pripravljenim predavanjem.

Leta 1963 se je podružnica preimenovala v Čebelarsko družino Kočevje. Od leta 1951, ko je štela 25 članov, ki so čebelarili s 480 čebeljimi družinami, se je družina do leta 1964 okrepila na 37 članov s 590 panji. Tedaj je položaj predsednika prevzel Rajko Jenko, položaj tajnika Jože Grabrijan, blagajnika pa Mirko Žagar.

Minka Plešnar med podelitvijo odlikovanja Antona Janše

Foto: Branko Obravnič

Na ustanovnem občnem zboru leta 1965 se je Čebelarska družina Kočevje preoblikovala v Čebelarsko društvo Kočevje. Tedaj je imelo društvo 44 članov, ki so čebelarili s 651 čebeljimi družinami. V šestdesetih letih se je k našemu društvu priključilo še Čebelarsko društvo Osilnica, ki je tedaj štelo 17 članov in imelo 200 čebeljih družin, leta 1976 pa se nam je pridružilo še 12 čebelarjev iz Strug v Suhi krajini z več kot 200 panji. Tako se je število čebelarjev

Vzreja čebeljih matic

HENRIK ZALETELJ

Fužina 59, 1303 Zagradec

TEL.: 01/788 60 86, GSM: 041/775 333

E-POŠTA: henrik.zaletelj@siol.net

- Sprejemamo naročila za označene matice ter matičnike čiste kranjske sivke. Vzreja poteka pod nadzorom KIS.
- Naročila sprejemamo po telefonu ali po e-pošti.

ČD Kočevje povečalo na 87, število družin, za katere so skrbeli, pa na 1797.

V tem obdobju ne smemo pozabiti na našega velikega čebelarja g. Ivana Grajša, ki je izumitelj t. i. G-panja in odličen napovedovalec gozdnega medenja. Med drugim je bil med leti 1980 in 1982 tudi predsednik ČD Kočevje. Največ članov (168) je društvo imelo leta 1987. Tedaj je bilo na Kočevskem registriranih 4200 čebeljih družin. Po tem rekordnem letu se je njihovo število počasi zmanjševalo. Leta 1998 je bilo v društvu 120 članov s 3336 čebeljimi družinami. Leta 1982 je Gozdno gospodarstvo Kočevje ob osnovni šoli v Kočevju postavilo šolski čebelnjak. Uspešno sta ga vodila Jože Grabrijan in Ivo Marincelj, leta 1998 pa je mentorstvo prevzel Emil Krese. Leta 1983 je društvo ob svoji 65-letnici razvilo tudi društveni prapor. V letih od 1984 do 1994 so društvo vodili: predsednik Janez Kojek, tajnik Peter Šneler in blagajnik Darko Šmalc.

Od leta 1994 do 2007 je društvo zelo uspešno vodil Viktor Pešelj, ki je bil tudi uspešen predsednik

društva za zaščito geografskega porekla Kočevski med, ki se je pozneje preimenovalo v Združenje Kočevski med. Leta 2007 smo kočevski čebelarji izvolili novo vodstvo. Predsednik društva je postal Stanislav Knežič, mlad čebelar, ki zagnano čebelari z več kot 200 čebeljimi družinami.

Letos, ko praznujemo 90-letnico ČD Kočevje, smo na občnem zboru, ki sta se ga udeležila tudi predsednik ČZS g. Boštjan Noč ter župan občine Kočevje in poslanec Državnega zbora RS Janko Veber, čebelarkam in čebelarjem podelili odlikovanja Antona Janše za posebne zasluge za napredek slovenskega čebelarstva.

Oktobra bomo kočevski čebelarji ob občinskem prazniku izdali brošuro vseh čebelnjakov na Kočevskem, v Likovnem salonu bomo odprli razstavo fotografij z naslovom Čebela – čebelar, poleg tega pa bomo pripravili tudi degustacijo medov.

Branko Obranovič

Vir: Bilten 80 let ČD Kočevje

90 let ČD Črnomelj in odprtje novega šolskega čebelnjaka

Osrednja prireditev ob 90-letnici delovanja ČD Črnomelj je bila 22. maja 2009 v prostorih osnovne šole v Vinici. Ob tej priložnosti so ob šoli odprli nov čebelnjak s štirimi čebeljimi družinami in z opazovalnim panjem. V kulturnem programu, s katerim so počastili jubilej društva, so nastopili učenci OŠ Vinica, potem pa so zbrane čebelarje nagovorili podpredsednik ČZS Franc Šmerc, generalna direktorica VURS-a Vida Čadonič - Špelič, podžupan občine Črnomelj Peter Dichlberger, predsednik Čebelarke zveze Bele krajine Vlado Auguštin in predsednik ČD Črnomelj Zlatko Lakner. Prvi mož črnomaljskega ČD je ob tej priložnosti povedal, da se v njihovem društvu povečuje zanimanje za čebelarstvo med mladimi, o aktualnih pomorih čebel pa je zatrdil, da s tovrstno

problematiko vsaj za zdaj, na srečo, na območju občine Črnomelj nimajo težav.

Čebelarji so ob tem izrazili zadovoljstvo, ker je OŠ Vinica izrazila razumevanje za uvedbo šolskega čebelarskega krožka. Kot so poudarili, je v občini Črnomelj viniška šola za dragatuško druga osnovna šola, v kateri dejavno podpirajo čebelarstvo. Izvedeli smo še, da bodo čebelarski krožek v kratkem uvedli tudi v osnovni šoli Stari trg ob Kolpi.

Kot je povedal mentor čebelarskega krožka na OŠ Vinica Janez Vlahovič, mladi kažejo veliko zanimanje za čebelarstvo, hkrati pa je izrazil upanje, da bo tudi postavitev novega šolskega čebelnjaka pripomogla k večjemu številu mladih, ki se bodo odločali za to koristno dejavnost.

Foto: Tomislav Urh

Vsi dobitniki priznanj ob 90-letnici ČD Črnomelj

Odprtje čebelnjaka z izročitvijo tablice

Foto: Tomislav Urh

Sicer pa je predsednik ČD Črnomelj Zlatko Lakner povedal, da ima društvo zdaj 73 članov, v zadnjih letih pa tudi opažajo, da se povečuje zanimanje za čebelarstvo. V prihodnje nameravajo še naprej pomagati črnomaljskim osnovnim šolam, v katerih bi želeli uvesti šolske čebelarske krožke, organizirali bodo izobraževanja za svoje člane, v poletnem obdobju pa praktične delavnice in promocijo čebeljih pridelkov, da bi bil slovenski oziroma belokranjski

med še bolj prepoznaven

Na prireditvi so številnim čebelarjem ČD Črnomelj podelili priznanja za uspešno delo v društvu, potem pa so slovesno prerezali trak in v okviru projekta »Čebele kot nosilec biotske raznovrstnosti«, ki je podprt s subvencijo Islandije, Lihtenštajna in Norveške preko Finančnega mehanizma EGP ter Norveškega finančnega mehanizma, odprli novi šolski čebelnjak.

Tomislav Urh

MLADI ČEBELARJI

Čebelarski krožek OŠ Puconci

Na OŠ Puconci delujeta dva čebelarska krožka. Tistega na matični osnovni šoli vodi mentorica Alenka Cör, drugega na podružnični šoli Bodonci pa Jožef Kuhar. Oba krožka skupaj obiskuje kar 11 učencev. Delo poteka v dveh delih: en del obsega teoretični del, drugi pa praktičnega. Teorijo obravnavamo po učbeniku »Čebela se predstavi« in se z velikim veseljem pripravljamo tudi na čebelarsko tekmovanje. Poleg priprav na tekmovanje pa v okviru krožka gledamo tudi različne filme o čebelah, izdelujemo različne plakate in izvajamo strokovne ekskurzije. Praktični del krožka poteka v šolskem čebelnjaku, v katerem učenci ob pomoči čebelarja opravljajo vsa potrebna opravila in se tako seznanjajo z delom pravega čebelarja.

V šolskem letu 2008/2009 smo sodelovali v akciji »En dan za zajtrk med slovenskih čebelarjev v naših vrtcih«. Člani čebelarskega krožka smo skupaj z našimi čebelarji obiskali otroke v bližnjem vrtcu in jim podarili med. Prav tako smo v čebelnjaku v Bodoncih pripravili dan odprtih vrat, v okviru katerega smo predstavljali čebelnjak in v pokušnjo ponudili različne vrste medu.

Naši mladi čebelarji takole razmišljajo o čebelarskem krožku: »Živjo! Smo Patricija, Adriana in Martin. Patricija in Adriana hodi k čebelarskemu krožku prvo leto, Martin pa drugo. Pri čebelarskem krožku nam je zelo zanimivo. Imamo teorijo in tudi hodimo gledat čebele v čebelnjak, v katerem nam učiteljica in čebelar razlagata o čebelah. Vsi skupaj 'ljubimo' čebele.«

Alenka Cör, mentorica čebelarskega krožka

Učenci čebelarskega krožka z mentorjema

Foto: Alenka Cör

VZREJA MATIC AVGUST BUČAR

Ulica bratov Učakar 100
1000 Ljubljana

VZREJALIŠČE:
JANČE – DOLGO BRDO
Tel.: 041/696 210
e-pošta: avgust.bucar@siol.net

Sprejemamo naročila za označene matice kranjske sivke iz odbranih matičarjev pod nadzorom KIS.
Prevzem matic osebno ali po pošti.

Nagradni panji za mlade čebelarje

Šestinšestdeset mladih čebelarjev, ki so se na 32. državnem srečanju in tekmovanju mladih čebelarjev 9. maja 2009 v Črni na Koroškem izkazali z zlatim priznanjem, si je za nagrado prislužilo tudi naseljen 10-satni AŽ-panj. Nagradne panje je darovalo podjetje L'Oreal Slovenija, da bi podprlo mlade čebelarje, vključene v čebelarske krožke, pri začetku njihove samostojne čebelarske poti.

Mladi čebelarji so prvih 37 panjev prevzeli na sedežu ČZS v soboto, 13. junija. Teden dni pozneje smo v Mariboru razdelili še preostalih 29 panjev. Panje je izdelalo Mizarstvo Krže, s čebeljimi družinami pa jih je naselilo Čebelarstvo Kapun. Mladim čebelarjem želimo veliko uspeha in veselja pri delu s čebelami, to pa se bo gotovo še okrepilo ob prvem točenju samostojno pridelanega medu in tudi ob za-vesti, da s svojimi čebelami prispevajo k boljšemu opraševanju rastlin v okolju. Podjetju L'Oreal Slovenija se zahvaljujemo za sklenitev donatorske pogodbe, ki podpira širjenje čebelarstva in hkrati dokazuje, da gre za družbeno odgovorno podjetje s čutom za ohranjanje tradicije in varovanja narave. **MB**

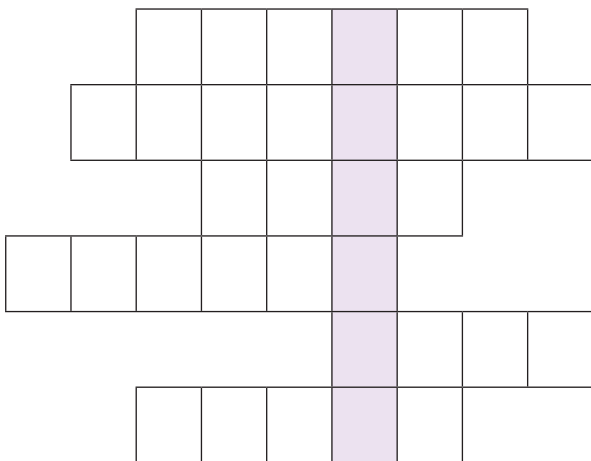
Foto: MB

Ana Prek in Aljaž Mulej še nimata čebel, kljub temu pa se ne bojita samostojno čebelariti, saj jima bo pri tem pomagal njun mentor g. Kozinc, s katerim sta pripravila tudi načrt čebelarjenja. Prvo točenje načrtujeta že za letošnje in se veselita, da bodo njune čebele opraševale rastline.

Poletna nagradna igra ČZS

V skladu z donatorsko pogodbo o podpori mladim čebelarjem, ki sta jo podpisala ČZS in podjetje L'Oreal Slovenija, smo krožkarjem, ki so na tekmovanju mladih čebelarjev v Črni na Koroškem prejeli zlato priznanje in so predložili potrebno soglasje, razdelili nagradne 10-satne AŽ-panje s čebeljimi družinami. Prav tako smo v skladu z dogovorom z Umanotero izmed krožkarjev izžrebali prejemnike nagrad. Nagrade in panje, ki nam jih ni uspelo podeliti krožkarjem,

bodo prejeli izžrebani bralci, ki bodo pravilno rešili križanko ter geslo s svojim domačim naslovom do 13. julija 2009 posredovali na naslov ČZS. Žrebanje bo potekalo 14. julija, rezultati bodo objavljeni na spletni strani ČZS, izžrebanci bodo obveščeni pisno. Križanko pravilno rešite tako, da vodoravno vpišete priimke oseb, ki so s svojim delom še posebej zaznamovale slovensko čebelarstvo. V pomoč vam bo Čebelarski terminološki slovar. **MB**

čebelarski mecen, pisec, organizator, ustanovil prvo šolo čebelarstva pri nas, rojen v Komendi
avtor knjige *Umni čebelar* (1907 in 1908)

začetnik apiterapije, deloval v Mariboru

avtor knjige *Čelarstvo* (1831)

svetovno znani pisec knjig o čebelah in čebelarjenju, rojen na Breznici

avtor številnih člankov in knjig, med njimi *Vzrejajmo boljše čebele* (1972)

Čebelji dan na Poslovno-komercialni šoli Celje

Nekaj dni po marčevskem Državnem čebelar-skem posvetu smo na Poslovno-komercialni šoli Celje pripravili »Čebelji dan«. V tem šolskem letu šola sodeluje pri mednarodnem projektu »European schools for a living planet« s projektno nalogo Čebele in problem njihovega izginjanja. Del projekta je bila izvedba »Čebeljega dne«, na katerem je bilo predstavljenih več različnih dejavnosti.

Dijaki so po šolskem radiu lahko poslušali različne vsebine, povezane s čebelami. Preden je šolski radio začel oddajati, so bili dijaki opozorjeni, naj ugasnejo svoje mobilne telefone in s tem prispevajo k manjšemu sevanju. Povečano sevanje naj bi namreč negativno vplivalo na orientacijo čebel. Dijaki so si na ta dan privoščili tudi medeni zajtrk. Med drugim so v dveh delavnicah lahko izdelovali čebele ali pa so jih spoznavali prek igre, seznanili pa so se tudi s poglavitnimi vzroki njihovega izginjanja.

V okviru Čebeljega dne smo pripravili predavanji dveh čebelarjev. Silvo Posl je dijakom pojasnil, da se s čebelarstvom lahko tudi preživljaš, in jim predstavil čebelarski turizem, Matjaž Vehovec pa je dijakom razkril kar nekaj zanimivih informacij o čebelah in njihovem življenju.

Pripravili smo tudi več razstav (razstavo o ekološkem odtisu, razstavo o čebelah, o problemu njihovega

izginjanja, razstavo sveč, narejenih iz naravnega voska, razstavo čebelarskega pribora), ki so si jih dijaki ogledali z velikim zanimanjem. Še posebej jim je bila všeč razstava o čebelarskih predmetih in izdelkih. Ves dan je bilo na šoli čutiti čebelji utrip, v ušesih dijakov pa je odmevala znana Slakova pesem o čebelicah.

Z izvedbo Čebeljega dne smo na šoli izjemno zadovoljni, saj so ga dijaki z navdušenjem sprejeli, hkrati pa so številni med njimi prvič spoznali poglavitne vzroke za odmrtnje čebel, pravila pri uporabi pesticidov in negativne vplive mobilnih telefonov.

Jožica Apšner

Foto: Jožica Apšner

Otroški čebelji večer

Čebelarska zveza Slovenije namenja veliko pozornosti ozaveščanju širše javnosti, še zlasti otrok in mladine, o pomenu čebel in čebelarstva. Za ta namen organizira številne dejavnosti, v okviru tokratne, ki naj bi postala tradicionalna, pa naj bi se otroci seznanili s pomembnostjo čebel v okolju in blagodejnim vplivom medu na zdravje.

Tako so predstavnik ČZS in član Čebelarskega društva Mengeš Anton Tomec ter čebelar tega društva Franc Pavrič skupaj z urednico otroške revije Trobentica Metko Troha izvedli delavnico, v okviru katere so otrokom prikazali življenje te majhne, pridne žuželke in njene družine. Želeli so jim prikazati, kako je čebela pomembna tako za naravo kot za ljudi. Na delavnici se je zbralo kar nekaj radovednih otrok iz nižjih razredov osnovne šole in tudi iz vrtca, dogajanje na njej pa je bilo prav zanimivo. Otroci so lahko poskusili različne okuse sladkega medu, izdelovali sveče iz voska in – kar je bilo za vse najzanimivejše – opazovali čebelji panj s čebelami. Tako so lahko povsem od blizu videli, kako matica odlaga svoja jajčeca, kako marljive čebele pospravijo cvetni prah

Foto: RTA

in kako iz njega nastane med.

Otroci so tisti, ki jih moramo seznanjati z vrednotami naše narave in zelo pomembno majhno žuželko, ki s svojo pridnostjo naredi zelo veliko za nas, ter jih s tem tudi ozaveščati. Pazimo na naše čebele in ne dovolimo, da bi se dogajali pomori, saj bomo samo tako lahko ohranili našo kranjsko čebelo.

Katarina Karlovšek

Čebelarstva zveza društev Pomurja – strokovni in tehnični servis čebelarjem

Čebelarstva zveza društev Pomurja (ČZDP) je bila ustanovljena pred petimi leti v Gornji Radgoni, torej v kraju, kjer je služboval in čebelaril Peter Dajnko. Nastala je iz Pomurskega odbora za napredek čebelarstva, ki je neformalno deloval skoraj osem let in v katerega so bila vključena vsa čebelarstva društva na tem območju. Njegovi nalogi sta bili predvsem organiziranje izobraževanja za čebelarje in reševanje problemov na področju čebelarstva. ČZDP deluje torej na območju Pomurja in združuje 22 čebelarskih društev s skupaj 573 čebelarkami in čebelarji, ki čebelarijo s 15.600 čebeljimi družinami. Pomurski čebelarji skrbimo za 10 % vseh čebeljih družin v naši državi, pri MKGP pa je registriranih devet vzrejevalcev matic kranjske sivke (*Apis mellifera carnica*).

Na leto pridelamo od 200 do 300 t medu oziroma 10 % v vsej Sloveniji pridelanega medu. Največ pridelamo cvetličnega medu in medu oljne ogrščice, sledi jima

akacijev med, na četrtem mestu pa je kostanjev med.

ČZDP pomaga čebelarkam in čebelarjem na več področjih dela:

- Ponuja jim izobraževalne programe iz tehnologij čebelarjenja, dopolnilnih dejavnosti na področju čebelarstva, ekonomike čebelarjenja in zdravstvenega varstva čebel.
- Pomaga jim pri promociji čebeljih pridelkov na sejmskih prireditvah, z medijskimi dejavnostmi in s promocijskim gradivom. Za ta namen smo oblikovali tudi celotno podobo ČZDP: natisnili smo svojo etiketo ter prelepko za med, medeni liker in propolis. Vsako leto organiziramo mednarodno ocenjevanje medu.

- Ponujamo jim logistično pomoč pri odkupu čebeljih pridelkov za slovenskega grosista Medex in za tujega kupca. Za ta namen smo na območju Pomurja organizirali pet zbirnih točk, na katerih zbiramo med, da olajšamo delo predvsem starejši generaciji čebelarjev. Na letni ravni zberemo približno 120 t tržnih presežkov medu.
- Pomagamo jim pri oskrbi z embalažo ter s čebelarskim repromaterialom, še zlasti spomladi in jeseni organiziramo skupen nakup sladkorja za krmljenje.
- Čebelarskim krožkom v osnovnih šolah zagotavljamo mentorstva, tehnično podporo (postavitve čebelnjakov, nakup opreme) ter sodelovanje na državnih tekmovanjih mladih čebelark in čebelarjev.
- Pomagamo jim pri pripravi vlog na različne razpise MKGP in pri tolmačenju zakonskih predpisov, če želijo registrirati dopolnilne dejavnosti na področju čebelarstva.

ČZDP skupaj s kmetijsko svetovalno službo za Pomurje pri KGZS – Zavod Murska Sobota dejavno sodeluje pri ozaveščanju ljudi glede uporabe fitofarmacevtskih sredstev za zaščito poljščin in trajnih nasadov pred pleveli in škodljivci. Največ pozornosti namenimo času uporabe, koncentraciji fitofarmacevtskih sredstev in pomembnosti čebel za ohranjanje pestrosti rastlinskih vrst v ekosistemu. S skupnimi močmi želimo izboljšati vedenjski vzorec uporabe fitofarmacevtskih sredstev, še zlasti pri t. i. vrtničarjih, ki lahko v okolju naredijo največ škode.

Naše dejavnosti izvajamo na različnih predavanjih in prek medijev. ČZDP pripravlja tudi aktualne kmetij-

Foto: www.svea.si

Pomurje

Prelepka za med ČZDP

Foto: arhiv ČZDP

Vzreja matic JOŽE HERBAJ

Nedeljica 29, 9224 TURNIŠČE

Tel.: 02/572 14 70 in GSM: 041/214 980

Sprejemamo naročila za označene matice kranjske sivke iz odbranih matičarjev pod nadzorom KIS.

MATICE LAHKO PREVZAMETE OSEBNO, POŠILJAMO PA JIH TUDI PO POŠTI!

Foto: arhiv ČZDP

Brošura Med iz Pomurja

ske nasvete iz tehnologije čebelarjenja, hkrati pa nečebelarsko javnost opozarja na pomembnost čebel oziroma oprasovalcev za ohranjanje rastlinske pestrosti in na zdravilne učinke čebeljih pridelkov za preprečevanje različnih bolezni. Za ta namen smo izdali brošuro Med iz Pomurja, ki je namenjena predvsem nečebelarski javnosti oziroma

ozaveščanju ljudi o zdravilnih učinkih medu, propolisa, cvetnega prahu, matičnega mlečka in drugih čebeljih pridelkov oziroma njihovih mešanic in tinktur.

Na predavanjih v osnovnošolskih čebelarskih krožkih in na taborih, ki jih pripravljajo osnovne šole, prenašamo svoje čebelarske izkušnje na mlajše rodove. Pri tem veliko pozornosti namenjamo pomembnosti obstoja čebel v naravi in pomembnosti sonaravnega kmetovanja za ohranjanje oprasovalcev. Na zemeljski obli je 80 % žužkocvetk, ki ne bi obstale, če narava ne bi poskrbela za oprasovalce.

V okviru ocenjevanja medu vsako leto pred podelitvijo priznanj po navadi pripravimo novinarsko konferenco. Na njej objavimo rezultate ocenjevanja medu, pri katerih poudarimo zlasti kakovost, ter predstavimo minulo delo organov čebelarske zveze.

Dejavno sodelujemo tudi na sejmskih prireditvah v Sloveniji. Na Kmetijsko-živilskem sejmu v Gornji Radgoni vsako leto pripravimo Dan čebelarjev, ki je namenjen predvsem nečebelarski javnosti. Na predavanjih namreč predstavimo pomen čebelarstva za ohranjanje pestrosti rastlinskih združb, pozornost pa namenimo tudi zdravilnim učinkom čebeljih pridelkov in možnostim za vključevanje čebelarstva v turistično ponudbo. V okviru prodajne razstave na Kmetijsko-živilskem sejmu lahko obiskovalci poskusajo čebelje pridelke, iz promocijskega gradiva pa se lahko seznanijo tudi z njihovo kakovostjo. V dneh sejmske prireditve za lokalno televizijsko postajo prav tako posnamemo utrinke iz sejmske dejavnosti ČZDP. Lani se je v sejmsko

prireditve vključila tudi ČZS, tako da smo skupaj pripravili prvo točenje medu v »Slovenski kozarec«.

Čebelarji dejavno sodelujejo tudi na različnih prireditvah v lokalnih skupnostih, kot so Jožefov sejem na Cankovi, Darovi narave v okviru KPG, na trgatvi v Lendavi, ter na njih s svojimi čebeljimi pridelki popestrijo ponudbo. Seveda sodelujejo tudi na vseh praznikih lokalnih skupnosti v regiji.

ČZDP je polnopravni član Pomurske turistične zveze, zato sodeluje tudi na prireditvah zunaj slovenskih meja.

Pri ozaveščanju ljudi o pomembnosti čebel za ohranjanje biodiverzitete v naravi in o pravilni uporabi fitofarmaceutskih sredstev v kmetijstvu ČZDP dejavno sodeluje s KGZS - Zavod Murska Sobota, ki nam zagotavlja vso tehnično pomoč pri izvajanju različnih izobraževanj ter delavnic. Tesno sodeluje tudi s Srednjo kmetijsko šolo Rakičan in z NVI OE Murska Sobota. Vse omenjene ustanove čebelarjem pomagajo tako s svojimi predavatelji kot tudi s prostori za različna izobraževanja. ČZDP seveda dejavno sodeluje s ČZ Slovenije in s ČZ Maribor, zlasti pri različnih sejmskih dejavnostih ter pri izvajanju in organiziranju različnih delavnic. V zadnjem času pa se vse bolj povezujemo še s čebelarji iz Madžarske, predvsem s čebelarskima društvoma iz županije Vas in Zala. Izmenjujemo izkušnje na področju zdravljenja čebeljih družin proti varozi, prav tako pa se dogovarjamo o skupni izvedbi programa Interreg na področju čebelarske turistične ponudbe.

Novost, ki jo želimo uvesti letos, bo razglasitev Medene kraljice; za strokovno izvedbo tega projekta je odgovoren podpredsednik ČZDP Branko Bratinščak.

Pomurska zveza ni strokovni servis samo za pomurske čebelarje, saj ugotavljamo, da nas prosi za pomoč in da se v naše programe izobraževanj vključuje tudi vedno več čebelarjev z drugih območij Slovenije.

*dr. Stanko Kapun, univ. dipl. inž. agr.,
predsednik ČZDP*

Foto: Ludvik Kováč

Čebelarstvo in vzreja matic Jožica in Jožef Tratnjek

Pri nas dobite kakovostne in označene matice kranjske sivke iz odbranih matičarjev. Vzreja poteka pod nadzorom Kmetijskega inštituta Slovenije. Matice lahko prevzamete osebno ali pa vam jih pošljemo po pošti, tudi v tujino.

Tel.: 041/886 652 ali 041/619 524

7. čebelarški praznik – Majšperk 2009

Na 7. čebelarškem prazniku v Majšperku se je 23. maja 2009 zbralo veliko število čebelarjev, praporščakov in ljubiteljev čebelarstva. Tja je prišlo kar deset avtobusov čebelarjev, precej pa se jih je pripeljalo tudi z osebnimi avtomobili. Posebna čast letošnjega praznika je bila, da ga je skupaj s čebelarji praznoval tudi predsednik republike dr. Danilo Türk.

Letošnji praznik si bomo zapomnili po izjemni gostoljubnosti organizatorjev in skrbno pripravljenem kulturnem programu. Obiskovalce čebelarskega praznika so ob vhodu na osrednje prizorišče pričakali nasmejani obrazi članov folklorne skupine, ki so po stari slovanski navadi ponujali domači kruh s soljo. Šolska dvorana se je kmalu napolnila do zadnjega prostega sedeža.

Foto: MB

S prihodom predsednika Türka, ki so ga sprejeli predsednik ČZS g. Boštjan Noč, županja Majšperka dr. Darinka Fakin ter predsednik ČD Majšperk g. Stanko Vedlin, se je začel uradni del praznika. Ob slovesnih taktih koračnice godbe na pihala Kidričevo je vkorakalo 80 praporščakov s prapori čebelarskih društev in zvez. V uvodnem nagovoru je županja dr. Fakinova pozdravila častnega gosta in čestitala čebelarjem ob njihovem prazniku. Z vmesnimi kulturnimi točkami učencev osnovne šole, tamburaškega orkestra, folklorne skupine iz Stoperc ter moškega pevskega zbora DPD Svoboda Majšperk sta sledila govora predsednika ČZS in predsednika republike.

Francišek Bezovšek, ČD Gornji Grad, prejemnik odlikovanja Antona Janše I. stopnje, čestita organizatorjem za dobro pripravljeno prireditev in velik obisk. Po njegovem mnenju je hvaljevredna ideja Pavla Zdešarja, da s čebelarškim praznikom ohranjamo spomin na Antona Janšo.

Govor g. Noča je bil za čebelarje spodbuden, saj je navedel več razvojnih premikov in dosežkov v letu 2008, ki čebelarje napolnjujejo z optimizmom in upanjem v boljšo prihodnost čebelarstva. Naštel je tudi področja (čebelarški zakon, zaščitena geografska označba Slovenski med, čebelarški mojstri, naravoslovni dan v OŠ), ki jih želijo čebelarji v prihodnje urediti, ter opozoril, da bo pri vseh potrebno sodelovanje ter tudi podpora vlade in njenih ministrstev s pripadajočimi službami. Napovedal je tudi promocijo Slovenije in slovenskega čebelarstva v tujini na letošnjem svetovnem čebelarškem kongresu – Apimondii v Franciji ter na mednarodnem forumu Apimedita in Apikvaliteta leta 2010 v Sloveniji.

Predsednik Türk je v svojem nagovoru povedal, da je prvič med čebelarji. Omenil je nevarnosti, ki

Foto: MB

pretijo čebelarjem, in spomnil, da smo bili umiranju čebel priča tako lani kot tudi letos. Za pomore je odgovoren človek, to pa nas mora še posebej skrbeti, kajti čebele umirajo zaradi nepravilne rabe insekticidov in drugih kemičnih sredstev. Zavzel se je za nujno potrebne sistemske ukrepe in spodbude organiziranemu delovanju čebelarjev, društev in drugim oblikam te dejavnosti ter dodal, da tržne priložnosti na tem področju še niso povsem izčrpane. Čebelarstvo je označil kot izjemno odgovorno gospodarsko panogo, čebelarje, ki so z veliko prostovoljstva in navdušenja opravili in še opravljajo pomembno poslanstvo, pa kot dobronamerne in družabne zagovornike ekologije ter varuhe narave. Njihova vztrajnost in natančnost je lahko za zgled vsem, še posebej v obdobju gospodarske krize. Ob slovesu in po ogledu stojnic so učenci OŠ Majšperk in člani čebelarskega krožka pod vodstvom mentorice ge. Tatjane Vedlin predsedniku Türku izročili tudi nekaj priložnostnih daril.

V nadaljevanju praznika je ob sočasnem praznovanju 60-letnice ČD Majšperk sledila podelitev odličij

Lidija Žvikart, ČD Vuzenica Muta, prejemnica NPK čebelarka, se je praznika udeležila prvič. Všeč sta ji množica ljudi in dobra predstavitev čebelarstva. Po njenem mnenju je Anton Janša kot prvi učitelj čebelarstva pomemben tako za Slovenijo kot tudi za Avstrijo.

Praporščak Tadej Gerdin, ČD Trebnje, je vesel čebelarskega praznika in tudi sicer podpira srečevanja čebelarjev. V Trebnjem seveda niso ponosni samo na Antona Janšo, ampak tudi in predvsem na dediščino Petra Pavla Glavarja, na katero prav tako ne smemo pozabiti.

Antona Janše III. stopnje članom društva ter odličij I. stopnje najzaslužnejšim dolgoletnim čebelarjem, predavateljem in učiteljem. Potem so čebelarjem, ki so uspešno končali izobraževanje, podelili še certifikate nacionalne poklicne kvalifikacije čebelar/čebelarka. Ob svoji 60-letnici je društvo razvilo tudi društveni prapor. Razvila sta ga predsednik ČZS g. Noč in predsednik ČD Majšperk g. Vedlin, blagoslovil pa ga je pater Janez Šamperl iz OFMConv, rektor svetišča na Ptujski Gori. Novi prapor s sliko Majšperka je predsednik ČD Majšperk izročil praporščakinji ge. Tatjani Vedlin s priporočilom, naj prapor poslej družijo čebelarje in jih navdaja s ponosom. Prapora ČZS in ZČD Maribor sta z dotikom konic simbolično pozdravila in sprejela prapor ČD Majšperk v pisano vrsto čebelarskih praporov.

Ob koncu bogate in pestre prireditve so organizatorji tokratnega čebelarskega praznika izročili prehodni prapor g. Marku Purnatu, predsedniku regijske zveze Sa-Ša, ki bo prihodnje leto gostiteljica tega praznika. Praznovanje se je nato iz dvorane preselilo na zunanji prireditveni prostor. Tam so si obiskovalci lahko ogledali razstavo čebelarske opreme in pestro predstavitev na stojnicah ter preostanek dneva preživeli v prijetnem druženju ob hrani, pijači in glasbi. Gostje so v tem kratkem času lahko občutili haloško dušo, ki jih bo gotovo še kdaj pritegnila v te kraje, kjer bodo lahko občudovali številne naravne lepote in kulturne spomenike. S tem namenom so gostitelji posebej za čebelarski praznik pripravili tudi predstavitevno zgibanko.

Tatjana Vedlin in Marko Borko

Vir: www.up-rs.si

Foto: MB

Zahvala organizatorjem 7. čebelarskega praznika

V imenu ČZS se zahvaljujem organizatorjem 7. čebelarskega praznika ČD Majšperk za odlično pripravo celotne prireditve. Kljub temu da ste po številu članstva majhno društvo, ste vendarle dokazali, da je mogoče s skupnimi močmi, tj. s sodelovanjem med čebelarji in lokalno skupnostjo, organizirati tako pomembno prireditev. Naj bo to spodbuda tudi drugim društvom, ki razmišljajo o morebitni pripravi tovrstnih dogodkov, da število članov ni ključnega pomena. Pomembno je sodelovanje vseh. In ČD Majšperk je to uspelo. Med pripravami na čebelarski praznik so bili njegovi člani kot prava čebelja družina. Še enkrat hvala in veliko uspehov vašemu društvu tudi v prihodnje.

Boštjan Noč, predsednik ČZS

VZREJA MATIC ČEBELARSTVO DREMELJ

Ivan Dremelj
Dragovšek 13, 1275 Šmartno pri Litiji
tel.: 01/899 11 31, GSM: 041/656 056

Sprejemam prednaročila za **oprašene** in **neoprašene** označene matice čiste kranjske sivke iz odbranih matičarjev in zrele matičnike. V drugi polovici sezone bodo matice cenejše. Matice lahko prevzamete osebno ali pa vam jih pošljemo po pošti.

Čebelarški krožki v letu 2008

V letu 2008 so se povečale možnosti za ustanavljanje čebelarških krožkov, razmere za delovanje obstoječih pa so se občutno izboljšale. Da bi spodbudila mlade za čebelarjenje, je ČZS iz programa Javne svetovalne službe v čebelarstvu za delovanje krožkov izvedla nakup opreme in učnih pripomočkov ter zagotovila zavarovanje odgovornosti pri delu in sofinanciranje deleža stroškov, ki jih imajo mentorji pri vodenju teh krožkov.

Delo z mladimi v čebelarških kroških poteka že več kot 25 let. Čebelarstvo je med mladimi populariziralo zlasti tekovanje mladih čebelarjev, saj se ga je vsako leto udeležilo približno 275 učencev iz približno 70 krožkov. V čebelarške kroške je sicer vsako leto vključenih približno 800 učencev. Pred letom 2008 so čebelarški kroški po večini delovali brez pomoči, saj so mentorji delovali izključno prostovoljno, brez kakršne koli gnotne podpore in kakor so se znašli. V veliko pomoč jim je bil in jim je še učenik »Čebela se predstavi«, ki ga je napisala ga. Marija Mlaker Šumenjak, še pred tem pa edini »Priročnik za čebelarške začetnike«. Ponekod so mentorji oz. učitelji na šolah izvajali kroške kot prostovoljno dejavnost, ki je bila priznana kot nadstandard in financirana s sredstvi občine.

V letu 2008 pa si je ČZS zastavila cilj, da v svoj program vključi vsaj 80 čebelarških krožkov, v katere naj bi bilo vključenih približno 800 učencev. Da bi dosegli ta cilj, smo morali najprej pripraviti strokovne podlage za delovanje čebelarških krožkov, tj. primeren enotni učni načrt, ki ga bodo izvajali vsi mentorji, ter oblikovati primerno dokumentacijo za poročanje. Štirideseturni učni načrt v dveh zahtevnostnih stopnjah so pripravili g. Ivan Pehant, ga. Marija Mlaker in g. Franc Prezelj. Komisija UO ČZS za čebelarške kroške je podoben enotni učni načrt sicer pripravila že okrog leta 1997 in tega so pozneje še dopolnjevali. Leta 2001, ob prehodu na devetletno osnovno šolo, je Strokovni svet RS za splošno izobraževanje potrdil in sprejel 35-urni program za izbirni predmet Čebelarstvo, vendar ga zaradi množice izbirnih predmetov izvajajo le na manjšem številu šol. Tako imajo osnovne šole s sredstvi, namenjenimi za izbirne predmete, možnost izvajati tudi ta predmet.

Najprej smo želeli k sodelovanju pritegniti predvsem že delujoče čebelarške kroške, veseli pa smo bili tudi načrtov za ustanovitev novih krožkov, saj je dolgoročno to tudi naš namen. Na podlagi javnega razpisa smo kupili učne pripomočke, med drugim učenik »Čebela se predstavi«, opazovalni panj in zaščitna oblačila, ter jih po podpisu posodbene

pogodbe razdelili mentorjem. Leta 2008 smo pripravili tudi tri posvete z mentorji, in sicer 3. aprila, 3. maja in 21. avgusta. Na njih smo jim predstavili nov način dela na podlagi učnega načrta, z njimi podpisali pogodbe, jim razdelili opremo ter predstavili ukrepe in prvo pomoč ob morebitnem čebeljem piku.

Krožki so na nov način začeli delovati v šolskem letu 2008/2009. Mentorji so morali kot utemeljitev dela stroškov za izvajanje oddati pravilno izpolnjeno dokumentacijo za vsako časovno obdobje, predvideno v letu 2008. Morali so voditi dnevnik in izpolniti obrazce o izvedbi. Glede cilja, ki smo si ga zastavili leta 2008, smo bili razmeroma uspešni. Do 1. februarja 2009 je bilo podpisanih 76 pogodb za delovanje 76 čebelarških krožkov, v katere je vključenih 855 učencev.

	Število čebelarških krožkov	Število vključenih učencev
Cilj	80	800
Doseženo	76	855
Doseženo %	95 %	107 %

Realizacija minimalno odstopa od zastavljenega cilja v pozitivnem in negativnem smislu. Razlog za to je, da je bil krožek prijavljen, čeprav njegov mentor še ni bil določen oz. je mentor po prijavi iz različnih vzrokov odstopil od mentorstva. Na nekaterih šolah pa je bil problem zagotoviti vpis zadostnega števila zainteresiranih učencev.

Tudi v prihodnje bo ČZS svojo pozornost namenjala izboljševanju razmer za delovanje čebelarških krožkov, saj želimo, da bi taki krožki delovali na čim več osnovnih šolah po Sloveniji. Krožki, ki se iz takšnega ali drugačnega razloga niso odločili za sodelovanje s ČZS, so po 1. septembru 2008 pokazali velik interes, zato ugotavljamo, da se število krožkov in tudi število vanje vključenih učencev še lahko poveča. Vse čebelarške kroške, ki delujejo samostojno in ne sodelujejo s ČZS, vabimo, da se na razpis prijavijo naknadno (glej SČ, št. 1, januar 2008, str. 32).

MB

Vir:
Dokumentacija ČZS
Ivan Pehant

Izračun odmere dohodnine za različno velika čebelarstva

V prispevku želimo predstaviti davčno zakonodajo, zlasti pa način, kako naj si čebelarji okvirno izračunajo davčno osnovo pri napovedi dohodnine. Ker se čebelarstva med seboj precej razlikujejo, je težko zajeti in upoštevati vse razlike, poleg tega pa je treba upoštevati še dobre in slabe letine. Na podlagi simuliranega modela lahko ob uporabi potrebnih podatkov podamo le splošne – okvirne izračune. Prikazali bomo izračune za tri različne velikosti čebelarstev. Pri pripravi izračunov smo predvideli, da je povprečna pridelava medu na panj 18 kg na panj in da je cena medu v prodaji na drobno 5,62 EUR za kilogram (vir: izračun ČZS), lastna cena pridelave medu v Sloveniji pa 5,46 EUR za kilogram (vir: KIS). Podatki so normirani v testnih čebelnjakih s šestdesetimi panji.

Čebelarjem so v primeru prodaje primarnih proizvodov (prvi trije načini veljajo le za prodajo primarnih proizvodov, kot so med, matični mleček, cvetni prah, vosek, čebelje družine) na voljo naslednji načini ugotavljanja davčne osnove:

1. pavšalna obdavčitev,
2. obdavčitev po dejanskih prihodkih in normiranih odhodkih,
3. dejanski prihodki in odhodki (vodenje knjig) ter
4. obdavčitev čebelarja kot samostojnega podjetnika »s.p.«.

Glede na to, da se stopnja obdavčitve ugotavlja na osnovi vseh letnih prihodkov posameznika smo v našem izračunu uporabili vse tri stopnje obdavčitve: 16%, 27% in 41%. V kateri razred sodite in po kateri stopnji boste obdavčeni je odvisno od vseh vaših prihodkov.

Kako si okvirno izračunamo odmero dohodnine?

Najbolj razširjena in najprimernejša obdavčitev za male čebelarje je vsekakor **pavšalna obdavčitev**. V primeru, da se odločite za pavšalno obdav-

čitev je izračun povsem preprost. Davčna osnova je **70 % pavšalne osnove** na panj, ki znaša 14,00 EUR na panj. Pri tem morate vedeti, da je prvih 40 panjev neobdavčenih, kar pomeni da se v davčno osnovo šteje le razlika nad 40 panjev. Ta osnova se prišteje vašim ostalim prihodkom in glede na to, v kateri razred sodite, se vam obračuna dohodnina. Če ste vlagali vloge za subvencije na površino, se vam prišteje še 5% od povprečnega zneska na hektar.

Primer: Če imate 50 panjev, je 40 neobdavčenih 10. panjem (pavšalna osnova) pa se upošteva še 30 % odbitek na račun rezervnih družin. Tako se dejansko obdavči le 7 panjev oz. 70 % pavšalne osnove, ki znaša 14,00 evrov in dobite davčno osnovo, ki znaša 98,00 evrov. V primeru, da ste vlagali vlogo za subvencije na zemljo, morate prišteti še 5 % od povprečne cene subvencije na hektar. Koliko dohodnine boste plačali je odvisno od tega v kateri razred sodite. V primeru, da sodite v najnižji razred je to 16 % od davčne osnove (98,00 EUR) kar je 15,68 EUR. Za ostale dohodninske razrede si lahko pogledate izračun v spodnji razpredelnici.

Če se odločite za ugotavljanje davčne osnove po **normiranih odhodkih**, znaša davčna osnova za izračun 30% prihodkov doseženih s prodajo primarnih proizvodov. Prihodke od prodaje sami sporočate vaši davčni upravi 4 x letno. Od ugotovljene davčne osnove je potrebno plačati 25 % akontacijo dohodnine. Kolikšen je dejanski odstotek dohodnine, pa je ponovno odvisno od tega v kateri razred sodite.

Primer: Letni prihodek je ocenjen na 5.058,00 EUR (50 čebeljih družin x 5,62 EUR/kg medu x 18 kg/na panj). 30% od prihodka znaša 1.517,00 EUR, kar je davčna osnova za izračun odmere dohodnine. V primeru, da so-

Vzreja matic DARKO GRM

Hude Ravne 1 – Dole pri Litiji

Tel.: (01) 897 21 45 – GSM: 041/900 606

- Sprejemamo naročila za označene matice čiste kranjske sivke iz odbranih matičarjev pod nadzorom KIS.
- Ponujamo vam tudi matičnike črne barve za pridobivanje matičnega mlečka ali za vzrejo matic.

Obseg pridelave	Osnova za obdavčitev		Število obdavčenih čeb. družin	Prihodek EUR/leto	Davčna osnova (v EUR)
50 čebeljih družin	pavšalna davčna osnova	14 EUR/panj	10 – 30 % = 7	5.058,00	98,00*
	normirani odhodki	30 % prihodka od prodaje medu in voska	50 – obdavčenje prihodek, ki ga na 3 mesece sporočamo DURS	5.058,00	1.517,40**
	dejanski prihodki in odhodki	dobiček v skladu z dohodninsko lestvico	50 – obdavčenje dobiček ugotovljeno z vodenjem knjig (prihodki - odhodki)	5.058,00	1.220,00***
100 čebeljih družin	pavšalna davčna osnova	14 EUR/panj	60 – 30 % = 42	10.116,00	588,00*
	normirani odhodki	30 % prihodka od prodaje medu in voska	100	10.116,00	3.034,80**
	dejanski prihodki in odhodki	dobiček v skladu z dohodninsko lestvico	100	10.116,00	3.004,00***
150 čebeljih družin	pavšalna davčna osnova	14 EUR/panj	110 – 30% = 77	15.174,00	1.078,00*
	normirani odhodki	30 % prihodka od prodaje medu in voska	150	15.174,00	4.552,20**
	dejanski prihodki in odhodki	dobiček v skladu z dohodninsko lestvico	150	15.174,00	4.788,00***

Tabela: Primer informativnega izračuna obdavčitve čebelarstva glede na število čebeljih družin v čebelarstvu in glede na osnovo za obdavčitev

* upošteva se 30 % zmanjšanje na račun rezervnih družin!

** med letom je potrebno od davčne osnove plačati 25 % akontacijo dohodnine

*** predpostavljena razlika med prihodki in odhodki (dobiček)

dite v najnižji razred, znaša dohodnina 16% od davčne osnove kar znaša 242,78 EUR (prikaz v razpredelnici). Vendar je pri tej vrsti obdavčitve potrebno vedeti, da morate med letom plačati 25% akontacijo dohodnine od 30% prihodkov, kar se poračuna na letni ravni in preplačano dohodnino dobite nazaj.

V sistemu vodenja dejanskih prihodkov in odhodkov gre za vodenje prejetih in izdanih računov (enostavno knjigovodstvo) ali drugače povedano, na podlagi dejanskih odhodkov (stroškov) in prihodkov. Davčna osnova se ugotavlja na osnovi presežka prihodkov nad odhodki (dobiček). Dobiček se obdavči po sistemu dohodnine: prišteje se ostalim prihodkom davčnega zavezanca in se glede na višino vseh prihodkov in odvisno od tega v kateri dohodninski razred sodite obdavči s 16, 27 ali 41 % dohodnine.

Primer: Letni prihodek je ocenjen na 5.058,00 EUR (50 čebeljih družin x 5,62 EUR/kg medu x 18 kg/na panj). Predpostavlja se, da je dobička cca. 25 % kar predstavlja 1.220,00 EUR, kar je davčna osnova za izračun odmere dohodnine. V primeru, da sodite v najnižji razred, znaša dohodnina 16 % od davčne osnove kar znaša 195,20 EUR (prikaz v razpredelnici).

V primeru, da se odločite za s.p. lahko izbirate med tremi vrstami s.p.-ja, ki se med seboj razlikujejo v pokritosti prispevkov za socialno varnost (pokojninsko in invalidsko ter zdravstveno zavarovanje).

1. vrsta: zaposlenim, upokojencem in študentom plačuje delodajalec ali država polne prispevke za socialno varnost.

2. vrsta: študentje, upokojenci in zaposleni, ki jim delodajalec ali država ne plačuje polnih pri-

Obseg pridelave	Odmerjena dohodnina za čebelarstvo (v EUR glede na stopnjo)			Ocena stroškov storitve vodenja poslovnih knjig (EUR/leto)	Prispevki (EUR/mesec)
	16 %	27 %	41 %		
50 čebeljih družin	15,68	26,46	40,18	ni predpisano	0,00
	242,78	409,70	622,13	čebelar jih vodi sam	0,00
	195,20	329,40	500,20	čebelar jih lahko vodi sam	0,00
100 čebeljih družin	94,08	158,76	241,08	ni predpisano	0,00
	485,57	819,40	1.244,27	čebelar jih vodi sam	0,00
	480,64	811,08	1.231,64	čebelar jih lahko vodi sam	0,00
150 čebeljih družin	172,48	291,06	441,98	ni predpisano	0,00
	728,35	1.229,09	1.866,40	čebelar jih vodi sam	0,00
	766,08	1.292,76	1.963,08	čebelar jih lahko vodi sam	0,00

spevkov za socialno varnost in si morajo sami plačevati polni znesek za zdravstveno zavarovanje.

3. vrsta: s.p. kot polno opravljanje dejavnosti (samozaposlitev), ki je primerna, ko poleg primarne dejavnosti opravljate še druge (npr. trgovina, nabava in prodaja različnega materiala, predelava čebeljih izdelkov).

Davčna osnova se pri vseh vrstah s.p.-ja lahko odvaja na način normiranih odhodkov ali po sistemu vodenja dejanskih prihodkov in odhodkov. Pogoji izračuna so enaki kot pri zgoraj navedenih sistemih obdavčitve. Dodatni strošek so prispevki za socialno varnost, ki pri prvi vrsti s.p.-ja znašajo 33,60 EUR na mesec, pri drugi 108,60 EUR pri zadnji vrsti s.p.-ja, ki pa si polno plačuje prispevke za socialno varnost pa je najnižji znesek mesečnega vplačila 225,00 EUR. Poleg teh nastanejo pri s.p.-ju še stroški vodenja bančnega računa, članarina v Gospodarski zbornici in v primeru, da sami ne vodite knjig tudi stroški računovodstva.

Pavšalna obdavčitev je za čebelarja najbolj ugodna, ne glede na velikost čebelarja. Nato sledi obdavčitev po normiranih stroških, na kon-

cu po naši oceni pa sledi obdavčitev samostojnega podjetnika.

Na podlagi enega izračuna se je težko odločiti, kateri sistem boste izbrali. Vsak ima svoje boljše in slabše strani. Če se odločite za velika vlaganja oziroma če v svojo dejavnost vsako leto vložite veliko denarja, se vam splača obdavčitev po sistemu vodenja knjig ali samostojnega podjetnika, ker lahko vse investicije uveljavljate pod rubriko Stroški. S tem se vam zmanjša prihodek in z njim dobiček, zato je tudi davka manj, hkrati pa ste obnovili vašo dejavnost. Če v svojo dejavnost ne nameravate vlagati, se vam v vsakem primeru splača biti »pavšalist«.

Odločitev o vrsti obdavčitve in s tem tudi finančna odgovornost je na koncu koncev prepuščena vaši lastni presoji. Svojo namero ali morebitno spremembo obdavčitve za prihodnje davčno leto pa morate na območno enoto DURS-a sporočiti novembra določenega davčnega leta za naslednje leto. Med letom namreč davčni zavezanec ne more spremeniti sistema obdavčitve.

Javna svetovalna služba v čebelarstvu

Mizarstvo BANFI d.o.o.
 Enostavna rešitev za kompleksne izzive!
 ŠOLSKA UL. 14, KAPCA
 9220 LENDAVA
 Tel.: 025789876
 Fax.: 025789877
 Gsm.: 041/631-552, 041/212-166
 e-mail: mizarstvo.banfi@siol.net

Panji so iz masivnega smrekovega in topolovega lesa, spoji so rogljiceni oz. cinkani.

IZDELOVANJE ČEBELJIH PANJEV

PROIZVODNI PROGRAM :

- AŽ – panji (9s, 10s, 11s, 12s)
- AŽ – panji (10s, trietažni)
- LR – panji 1/1, 2/3
- DADANT BLATT – panji
- DADANT BLATT + LR – prilagojen za Až satnike
- PRAŠILCKI (5s, 7s)
- OKVIRJI za vse vrste panjevi

Druga generacija usposobljenih poskuševalcev medu

Na Biotehniški fakulteti je od 7. do 24. aprila potekalo usposabljanje za pokuševalce medu. Pod vodstvom prof. dr. Terezije Golob in njene ekipe z Oddelka za vrednotenje živil so kandidati pridobili nova, poglobljena znanja o senzoričnih lastnostih medu. Kandidati so spoznali temeljne pogoje za izvedbo senzorične analize, različne senzorične metode, ki jih uporabljamo pri ocenjevanjih, ter senzorične lastnosti slovenskega medu.

Seznani so se tudi z veljavno zakonodajo ter s Pravilnikom o senzoričnem ocenjevanju medu. V praktičnih delavnicah so preizkušali svoje sposobnosti senzoričnih zaznav. Na seminarju pridobljeno znanje so morali potrditi tudi s testom, ki je vključeval tako pisni oz. teoretični del kot tudi senzorične teste ter ocenjevanje desetih vzorcev medu.

Vsi na novo usposobljeni pokuševalci bodo s svojim znanjem in poznavanjem različnih vrst medu na predavanjih ozaveščali širšo javnost o pestrosti

Foto: arhiv ČZS

in različnih senzoričnih lastnostih slovenskega medu, njihova pglavitna naloga pa je sodelovanje pri senzoričnih ocenjevanjih medu, zato vse organizatorje tovrstnih ocenjevanj medu pozivamo, naj jih vključijo v komisije za ocenjevanje medu.

Spodaj si lahko ogledate seznam na novo usposobljenih pokuševalcev medu. Seznam vseh usposobljenih pokuševalcev prve in druge generacije je objavljen tudi na spletni strani ČZS: www.czs.si.

Nataša Lilek, svetovalka JSSČ za zagotavljanje varne hrane

Tabela: Seznam pokuševalcev medu

Ime in priimek	Kraj	Telefon
Zorko Šabec	Ilirska Bistrica	070/758 752
Ludvik Malovrh	Preddvor	031/873 591
Tomaž Lesnjak	Šmartno ob Paki	031/340 875
Milena Urh	Ilirska Bistrica	031/423 322
Ljubo Zatkovič	Ilirska Bistrica	031/624 322
Jožef Marinč	Logatec	041/517 481
Emil Urbanc	Cerknica	041/712 005
Rok Čekada	Jelšane	031/616 505
Andrej Jernej	Šentjur	040/650 850
Marija Podržaj	Škofljica	01/366 63 90
Stanislav Mazej	Gomiljsko	040/419 930
Tomaž Škrjanec	Komenda	041/796 269
Anton Sušl	Vipava	041/613 595
Brane Bosina	Dobova	031/373 357

Franc Tratnjek	Beltinci	041/606 013
Marjan Zatler	Šmarje Sap	040/719 651
Jakob Madjar	Murska Sobota	041/598 356
Aleš Rodman	Vipava	031/298 302
Ivan Atelšek	Sežana	041/649 142
Grozdan Trobec	Štanjel	040/295 854
Lidija Matavž	Gornja Radgona	031/622 730
Nataša Lilek	Črnomelj	040/436 514
Franc Tomažič	Poljčane	051/358 051
Jernej Majcen	Prevorje	041/215 281
Sabina Gračner	Dobje	040/971 502
Anton Koželj	Šmarje Sap	031/619 961
Bojan Pavlin	Semič	031/246 386
Ernest Penko	Postojna	040/758 812
Helena Marinč	Logatec	041/267 460

Novi kozarec že uporablja več kot polovica slovenskih čebelarjev

Primerna in na oko prijetna embalaža je danes ključna za uspešno prodajo in promocijo čebeljih pridelkov. Med in preostali čebelji pridelki so kakovostni proizvodi, zato si zaslužijo kakovostno in prepoznavno embalažo. Prav ta da našim pridelkom dodano vrednost, to pa je pomembno predvsem tedaj, kadar se kupec odloča za nakup med več konkurenčnimi izdelki na isti trgovski polici. Za med, shranjen v primerni embalaži prijetnega videza, je kupec pripravljen tudi več plačati.

Od avgusta 2008 imamo slovenski čebelarji svoj tipiziran kozarec za med, ki se že na prvi pogled loči od uvoženega medu. Kozarec je zaščiten, zato vanj lahko polnimo izključno med slovenskega izvora. Da je temu res tako, mora izbrani koncesionar, ki prodaja tipizirane kozarce za slovenski med, pri prodaji in distribuciji voditi seznam kupcev kozarca, ti pa morajo podpisati izjavo, da bodo vanje polnili samo med slovenskega izvora. Po dozdajšnjih podatkih koncesionarja se je že več kot 60 odstotkov slovenskih čebelarjev odločilo, da bodo svoj med polnili v tipizirane kozarce za slovenski med. Po datek, da novi kozarec za slovenski med uporablja več kot polovica slovenskih čebelarjev, kaže na to, da se čebelarji zavedajo, kako pomembna je uporaba primerne in prepoznavne embalaže za prodajo

jo njihovih čebeljih pridelkov. Slovenski med v posebej zanj izdelanem kozarcu je vsekakor tudi lično in dragoceno darilo za različne priložnosti, v kratkem pa bosta poleg obstoječega 720 ml kozarca na voljo tudi manjša, in sicer 370 ml in 210 ml, ki sta že v izdelavi. Slovensko čebelarstvo je z uvedbo novega tipiziranega kozarca doseglo cilj, saj bo slovenski med končno na prvi pogled ločen od uvoženega. Novi kozarec vsem slovenskim čebelarjem omogoča konkurenčnejši nastop na trgu. Čebelarji s svojo dejavnostjo opravljate tudi pomembno nalogo v naravi, saj posredno skrbite za ohranitev našega okolja in si zato tudi zaslužite primerno embalažo za vaše kakovostne pridelke.

Foto: arhiv ČZS

Nataša Lilek, svetovalka JSSČ za zagotavljanje varne hrane

Dan čebelarjev na 47. mednarodnem kmetijsko-živilskem sejmu AGRA

V okviru 47. mednarodnega kmetijsko-živilskega sejma AGRA, ki bo od 29. avgusta do 5. septembra 2009 v Gornji Radgoni, bo poleg bogate predstavitve kmetijstva, hrane, vina in pijač, pestra tudi predstavitev čebelarstva.

Še vedno se lahko prijavite tudi na ocenjevanje medu, ki ga bo Pomurski sejem pripravil od 10. do 12. avgusta! Prijavnica za sodelovanje je objavljena na spletni strani pomurski-sejem.si.

Pomurski sejem, ČZS, JSSČ, ČZD Pomurja

in KGZS Murska Sobota bodo v okviru sejma AGRA v nedeljo, 30. avgusta 2009, pripravili tudi Dan čebelarjev. Spremljali pa ga bodo strokovni posvet čebelarjev v organizaciji ČZS, podelitev priznanj z ocenjevanja medu, tržnica medu in medenih izdelkov ter kronanje Medene kraljice. Na razstavnem prostoru ČZS bo potekala peka medenjakov ter pokušina in prodaja čebeljih pridelkov. Čebelarji bodo imeli pri nakupu vstopnic možnost uveljavitve skupinskega popusta.

Čebelarstvo Festengar - vzreja gospodarskih matic

Franc Šolar

Podnart 12, 4244 Podnart

tel: 04/533 11 43, GSM: 051/603 899

e-pošta: france.solar@gmail.com

V našem čebelarstvu lahko dobite matice, vzrejene v plemenilčkih, velikosti treh AŽ-satnikov. Matice so vzrejene pod kontrolo KIS. Matice oz. čebele so gorenjskega in alpskega ekotipa, zanje pa je značilno, da zelo dobro izkoriščajo gozdno pašo. Ob nakupu boste dobili matični list o izvoru plemenskih živali.

Razpis za nadomestilo škode zaradi pomorov čebel

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) je 12. 6. 2009 v uradnem listu RS objavilo javni razpis za podporo kmetijskim gospodarstvom zaradi nenadnih pomorov čebel v letih 2008 in 2009. Višina pomoči iz javnega razpisa za čebelarje je 50 EUR na čebeljo družino. Namen ukrepa je dodelitev nepovratnih sredstev zaradi škode, ki je nastala zaradi nenadnih pomorov čebel v letih 2008 in 2009 v obliki podpore na število čebeljih družin. Upravičenci morajo, med drugimi, izpolnjevati tudi pogoj, da so imeli na dan škodnega dogodka čebelnjake registrirane v Centralnem registru čebelnjakov. Pomor ne sme biti posledica kužne bolezni oziroma nepravilne oskrbe čebeljih družin.

Vlogo za javni razpis je treba poslati priporočeno po pošti na naslov: Agencije RS za kmetijske trge in razvoj podeželja (ARSKTRP), Dunajska 160, Ljubljana: ali jo oddati na vložišču ARSKTRP. naslednjega dne po objavi javnega razpisa v Uradnem listu RS od 8. ure naprej. Vloge za javni razpis bodo zbirali do objave obvestila o prenehanju zbiranja vlog za posamezen ukrep na spletni strani ARSKTRP. Več informacij najdete na spletni strani MKGP in ARSKTRP oz. na tel. št. ARSKTRP: 01/580 77 92 od ponedeljka do četrтка od 8.00 do 15.30 ure in ob petkih od 8.00 do 14.30 ure, vprašanja pa lahko posredujete tudi po elektronski pošti na naslov: aktrp@gov.si.

Razstava »Slovenski čebelar 110 let«

ČZS je ob 110-letnici izhajanja revije Slovenski čebelar, ki smo jo praznovali oktobra lani, in ob pomoči sredstev iz programa JSSČ pripravila pregledno razstavo. Kot je v letu 2008 potrdila Narodna in univerzitetna knjižnica, je revija Slovenski čebelar najstarejša strokovna revija pri nas, ki pod istim naslovom nepretrgano izhaja že 110 let. Posebna je tudi zgodovina revije, saj je hkrati tudi zgodovina slovenskega čebelarstva.

Pregled vsebine vseh letnikov revije nam je razodel marsikatero zanimivo zgodbo, ki je aktualna še danes. Na več panojih smo predstavili najzanimivejše utrinke iz pestre zgodovine revije. Tako se lahko prepričamo, da so čebelarji že v prvih desetletjih 20. stoletja uporabljali najrazličnejše marketinške pristope za povečanje prodaje čebeljih pridelkov ter opozarjali na varovanje narave in zaščito

avtohtone kranjske čebele. Prepričamo se lahko tudi o iznajdljivosti in drznosti uradniškega odbora, saj je v obdobju nemške okupacije med drugo svetovno vojno prav to omogočilo nepretrgano izhajanje revije, prav tako pa tudi, da so strokovnjaki s področja čebelarstva že v petdesetih letih prejšnjega stoletja opozarjali na nevarnost pesticidov za čebele.

Razstavo »Slovenski čebelar 110 let« si je mogoče brezplačno izposoditi na ČZS, saj je pripravljena na desetih zložitljivih panojih, zato je premikanje preprosto. Za vaše čebelarsko društvo je potujoča razstava lahko zanimiva popestritev različnih društvenih prireditev (praznovanje okroglih jubilejev, medeni dan, sejum ipd.). Prijave za izposodo zbira g. Marko Borko (01/729 61 14, 051/637 204, marko.borko@czs.si).

Čebelarški »servis«

Ali ste točili med, pa ne veste, kako ga označiti? Bi želeli vedeti, ali uporabljate sredstva za zdravljenje čebeljih bolezni v ustreznih koncentracijah in na primeren način? Ali ste opazili spremembe na čebelah in zalegi, pa ne veste, kaj pomenijo? Se vam zatika pri vodenju potrebne dokumentacije?

Če se vam porajajo takšna in podobna vprašanja, lahko odgovore poiščete pri čebelarških preglednikih, ki delujejo na vašem območju, saj vam bodo brezplačno svetovali pri reševanju vaših težav pri čebelarjenju. Seznam vseh preglednikov je objavljen v Slovenskem čebelarju, št. 6, junij 2009, na strani 224, ter na spletni strani: www.czs.si.

Medeni dan v Žirovnici

Medeni dan v Žirovnici bo v nedeljo, 6. septembra!

ČD Anton Janša Breznica, Občina Žirovnica, Zavod za turizem in kulturo Žirovnica, ČZS in JSSČ vabijo **v nedeljo, 6. septembra 2009**, na Medeni dan v Žirovnico. Prireditve bo potekala na prireditvenem prostoru pod vasjo Breznica.

Od 12. ure naprej si boste lahko ogledali veliki sejem domače hrane in obrti s poudarkom na čebelarški dejavnosti. V okviru sejma bo tudi pokušnja čebeljih pridelkov.

Ob 13. uri se bodo začele »čebelarške« zabavne igre. Igre s čebelarstvo tematiko bodo tudi izobraževalnega značaja, saj naj bi na ta način javnost med drugim ozaveščali o čebelarstvu.

Pričakujemo ekipe iz različnih krajev Slovenije. Ekipo sestavlja 5 članov, med katerimi je vsaj ena ženska. Prijave pošljite do 15. avgusta 2009 Boštjanu Noču, na tel. št.: 041/860 625. Veseli bomo vsake ekipe.

Ob 16. uri bo osrednja prireditev ob praznovanju 90-letnice ČD Anton Janša. Ob tej priložnosti bo društvo prejelo odlikovanje Antona Janša I. stopnje, predstavilo pa bo tudi zbornik o 90-letnem delovanju ČD Anton Janša Breznica.

Po uradnem delu se bomo družili in zavrteli ob zvokih ansambla Modrijani. Vse ljubitelje in ljubiteljice čebel vabimo, da se nam pridružijo na Medenem dnevu!

Boštjan Noč, ČD Anton Janša

Nadzorni odbor o poslovanju ČZS v letu 2008

Od začetka svojega mandata je imel nadzorni odbor tri redne seje, na katerih smo člani spremljali poslovanje ČZS. Pod drobnogled smo vzeli celotno finančno poslovanje ČZS v letu 2008. V minulem letu je imela ČZS 1.198.456,03 EUR prihodkov in 1.118.491,67 EUR odhodkov, torej je ustvarila 79.964,36 EUR dobička. V primerjavi z letom 2007, ko je zveza ustvarila 14.146,82 EUR

izgube, je poslovanje v letu 2008 vredno pohvale. Posebno zadovoljivo pa je dejstvo, da je pozitivno posloval Čebelarški center, saj so bili poravnani vsi stroški in izkazan pozitiven saldo v višini 5.871,66 EUR. Če poslovanje ocenim v najkrajši možni obliki: »Poslovanje v letu 2008 je bilo v najlepšem redu.«

Edvard Stropnik, predsednik NO ČZS

VZREJA MATIC ČEBELARSTVO DREMELJ

Janez Dremelj

GSM: 041/836 050, 041/779 119, tel.: 05/971 06 23

Dragovšek 13, 1275 Šmartno pri Litiji, e-pošta: cebelarstvo.dremelj@volja.net

Sprejemam naročila za matice čiste kranjske sivke iz odbranih matičarjev, zrele matičnike in druge čebelje pridelke. Matice so označene, lahko jih prevzamete osebno ali pa vam jih pošljemo po pošti. V juliju in avgustu je cena matic nižja.

Zakaj ne morete prodati medu na domu?

Ali ste se kdaj vprašali, zakaj prodajate med vedno enim in istim strankam – vašim sosedom? Ali se sprašujete, zakaj nikoli ne prodate medu mimoidočim? Ker nimate kvalitetnega medu? NE! Zaupamo vam pravi odgovor. Zato ker nimate označeno, kje se med lahko kupi.

Z željo oglaševanja ljubiteljskih čebelarstev, smo izdelali oglaševalske table. Ljubiteljski čebelarji običajno ne investirajo v promocijo, oglaševanje in trženje. Zato smo izdelali enotno oglaševalsko tablo z napisom »ČEBELARSTVO – prodaja čebeljih pridelkov« (na tabli je lahko tudi vaš naslov).

Tablo lahko naročite pri predsednikih ČD, ki bodo zbrana naročila posredovali na ČZS. Kontaktna oseba na ČZS je Katja Škerjanc Jurčević, tel.: 040/436 513. Zbrana naročila prosim pošljite v elektronski obliki na naslov katja.jurcevic@czs.si. Predsednikom ČD je bilo posredovana barvna fotografija grafike ter razpredelnica, v katero vpišete točne podatke, ki se natisnejo na tablo.

Cena table je 12,00 EUR z DDV. V ceno je vključena; aluminijasta plošča s štirimi luknjami v velikosti 2x300x500mm; izdelava grafike; digitalni tisk na dolgo obstojno folijo, ter lepljenje grafike na podlago. Možno pošiljanje po pošti. Cena table in dostave se plača po povzetju in znaša 16,00 EUR. Če table prevzamete na ČZS, se plačajo z gotovino ali na TRR 02300-0013332037 v roku petih dni (če je prejemnik pravna oseba).

ČD Sežana vabi na Medeni dan!

ČD Sežana vabi vse čebelarke, čebelarje in ostale ljubitelje čebelarstva, da se jim pridružijo na praznovanju Medenega dne, ki bo potekal **29. 8. 2009 v Sežani**. Ob 9. uri se bodo na tržnici na Partizanski cesti poleg ostalih društev predstavili tudi čebelarji. Na prireditvenem prostoru pred banko bo ob 16. uri potekal slalom s satnicami, udeležili pa se boste lahko tudi predavanja dr. Gro-

šlja na temo »Uporaba čebeljih pridelkov kot živilo in zdravilo«. Predstavili vam bodo natečaj najboljših panjskih končnic in še marsikaj zanimivega iz področja čebelarstva. Po zaključku programa pa ste vsi lepo vabljeni na ogled ponudbe domačih čebelarjev in na pokušino različnih vrst medu in medenih pijač ter izdelkov čebelarskih gospodinj v Kulturni dom SK Sežana. Prisrčno vabljeni!

ČEBELARSTVO IN VZREJA MATIC JOŽEF JAKŠIČ

Kapca, Glavna ulica 21,
9220 Lendava, tel.: 051/367 153 ali 051/625 447

Sprejemam naročila za označene matice kranjske sivke iz odbranih matičarjev, vzrejene pod nadzorom KIS. Matice lahko prevzamete osebno ali po pošti.

Vzrejamo kakovostne matice kranjske sivke pod nadzorom KIS-a. Matice lahko prevzamete osebno ali pa vam jih pošljemo po pošti.

Na območju Pomurja organiziramo tudi izlete s čebelarsko vsebino.

Čebelarstvo
KAPUN

Mirna 14, 9000 Murska Sobota
tel.: 031 703 603
e-pošta: stanko.kapun@gov.si

Novi podpredsednik ČZS

Eno izmed pooblastil predsednika ČZS je, da upravnemu odboru ČZS predlaga v imenovanje največ štiri podpredsednike in jih pooblasti za posamezna delovna področja. V tem mandatnem obdobju je imela ČZS doslej dva podpredsednika, in sicer g. Aleša Rodmana, odgovornega za področje izobraževanja, ter g. Franca Šmerca, odgovornega za Priznano rejsko organizacijo.

Upravni odbor je na svoji 5. redni seji, ki je bila 12. marca 2009, na predlog predsednika ČZS g. Boštjana Noča za tretjega podpredsednika soglasno imenoval g. Franca Šivica, odgovornega za zastopanje ČZS ter za komuniciranje in urejanje odnosov z Apimondio, komuniciranje s čebelar-

skimi organizacijami in mediji, predvsem v zvezi s pripravo in izvedbo 3. mednarodnega foruma Apimedita in Apikvaliteta. Čebelarska zveza Slovenije je namreč s svetovno čebelarsko organizacijo Apimondia podpisala pogodbo o izvedbi 3. mednarodnega foruma Apimedita in Apikvaliteta, ki bo v Sloveniji potekal od 28. septembra do 2. oktobra 2010.

MALI OGLASI

PRODAM

Cvetni prah osmukanec, tel.: 041/990 360.

Cvetni prah osmukanec ter več vrst medu, tel.: 040/249 323.

6 novih AŽ-panjev 10-satarjev ter 15 AŽ-panjev 7-satarjev, tel.: 031/501 801.

20 novih AŽ-panjev 10-satarjev (Kostanjevica na Krki), tel.: 040/253 874.

14 AŽ-panjev 10-satarjev, skupaj z družinami in neiztočenimi medenimi sati lipove in kostanjeve paše ter vso čebelarsko opremo, tel.: 05/766 03 11.

17 AŽ-panjev, naseljenih s čebeljimi družinami, na dobrem

stojišču, skupaj ali posamezno, čebeljak podarim, tel.: 02/251 21 21 (Curk).

Prikolico za 80 AŽ-panjev, panjsko tehniko, ometalnik čebel, rabljene AŽ-panje 4-, 5-, 7-, 9-, 10- in 11-satarje (prodam zaradi bolezni), tel.: 040/820 575.

AŽ lipove satnike in postavljam čebelnjake, tel.: 040/238 646.

Točilo na 3 sate, obnovljeno, in točilo na 4 sate, starejše (poceni), tel.: 041/804 693.

4-satno točilo na ročni pogon ter nekaj medu (Sežana), tel.: 041/455 354.

Stiskalnico za vlijanje satnic, tel.: 02/823 83 40.

Lovilnike rojev, tel.: 041/822 366.

Trsni sladkor, najboljši za krmljenje čebel, tel.: 041/649 142.

Številke Slovenskega čebelarja od leta 1967 naprej ali zamenjam za vosek, tel.: 031/481 176.

Skulpturo medveda v hrastu s panjem 5-satarjem, tel.: 031/241 254.

KUPIM

Rabljeno točilo za med in drugo čebelarsko orodje, tel.: 01/832 34 78.

Revijo Slovenski čebelar, vse letnike, tel.: 031/619 961.

JOŽEF BREZNIK 1935–2009

Na topel pomladni dan, sredi bujnega cvetenja in dehtenja rož, je za vedno obstalo srce našega Jožefa Bre-

znika. 24. marca, nekaj dni po sv. Jožefu, njegovem godu, se je za vedno poslovil od svojih čebel.

Jožef se je za čebele zanimal že v rani mladosti. Rodil se je 3. februarja 1935 na majhni kmetiji pod Uršljo goro. Kot 14-leten deček si je pri sosedu prislužil svoj prvi roj in od takrat je bil neločljivo povezan s čebelami. Hitro se je

vklučil tudi v čebelarsko društvo, v katerem je bil vse od leta 1960 do lani član upravnega ali nadzornega odbora. Svoje čebelarstvo je sčasoma povečeval, tako da je čebelaril tudi z 58 družinami, zadnja leta pa je število čebeljih družin zaradi bolezni zmanjševal, čeprav je bil še vedno neločljivo povezan z njimi.

Bil je eden prvih prevaževalcev čebel na pobočja Uršlje gore in tam je ob ugodnih letinah dosegel rekordne donose. Kot mizar samouk je sam izdeloval vse čebelarke potrebščine in jih s svojim znanjem in izkušnjami tudi izboljševal. Panje, satnike in topilnike je izdeloval tudi za druge, vendar povpraševanja po svojih izdelkih nikoli ni mogel zadovoljiti. Vsakemu izdelku je dodal tudi kako praktično inovacijo, za katero se mu je zamisel porodila ob delu s čebelami. Z njegovimi panji čebelarji veliko čebelarjev po vsej Koroški. Po naravi je bil nesebičen, vedno je rad svetoval drugim, svoje izkušnje pa je razdal tako mladim kot tudi izkušenim čebelarjem.

Jožef je bil čebelar z dušo in s srcem. Prejel je odlikovanje Antona Janše III. in II. stopnje, v tem letu pa ga je društvo ob svoji 90-letnici predlagalo za dobitnika odlikovanja Antona Janše I. stopnje. V naših srcih bo vedno ostal spomin na njegova dobra dela. Pogrešali ga bomo.

*Janez Bauer, predsednik
ČD Slovenj Gradec - Mislinja*

ADOLF PURG 1929–2009

Prehitro je prišel čas slovesa od dragega prijatelja in čebelarja Adolfa Purga. Čas njegovega življenja se je iztekkel natanko na njegov 80. rojstni dan – 28. februarja 2009.

Rodil se je na sončnem griču nad vasjo Skrblje. Otroška leta je preživel v družbi sestre in treh bratov. Za hišo je imel oče nekaj panjev čebel, ob njem pa so za malega Dolfija potekale prve učne ure čebelarstva. Čebelicam je ostal zvest vso svoje življenje.

Po osnovni šoli in vojaški obveznosti se je zaposlil v tkalnici TVI Majšperk. Svoje delo je opravljal s srcem in natančno, zato je kmalu napredoval v mojstra tkalnice. Poročil se je s sodelavko Tiliko in si na robu zelenega gozdička v Koritnem sezidal svoj lep novi dom. Ob domu je zgradil lep čebelnjak za 30 AŽ-panjev.

Bil je pravi raziskovalec, inovator in delaven član upravnega odbora. Za svoje delo je prejel odlikovanje Antona Janša III. in II. stopnje. V svojem življenju ni poznal miru in počitka. V vseh njegovih prostorih je vladal vzoren red. Številne roje je podaril mladim čebelarjem.

Rahlo je pršlo iz oblakov, ko so krsto z njegovimi posmrtnimi ostanki spustili k večnemu počitku. Ohranili ga bomo v trajnem spominu.

ČD Majšperk

MARJAN GORENC 1939–2008

Ob prehodu jeseni v zimo smo se šentjernejski čebelarji poslovili od našega prijatelja in čebelarja Marjana Gorenca.

Na življenjski poti, ki ga je od rane mladosti, šole, službe do upokojitve vodila skozi številne preizkušnje, si je ustvaril lep dom in družino. Marjanovo življenje pa ne bi bilo popolno brez čebel, ki so bile njegova velika ljubezen in so ga spremljale skoraj vse življenje. Do njih je gojil poseben odnos, se veselil njihovih prvih spomladanskih izletov, rojev in njihovih pridelkov. Čebelarji se ga bomo spominjali kot iskrenega sogovornika in dolgoletnega člana našega društva. V društvu je bil dolgoletni blagajnik in član upravnega odbora. Za njegov

odnos do čebelarstva, kolegov in drugih, za njegovo poštenost in pripadnost društvu je prejel tudi odlikovanje Antona Janše III. stopnje.

Ko bi se kot upokojenec lahko popolnoma prepustil uživanju sadov svojega plodovitega življenja in čebelarstvu, ga je premagala bolezen.

Čebelarji in družina smo izgubili dragocenega, vestnega, poštenega in pridnega člana, ki ga bomo zelo pogrešali.

ČD Šentjernej

CIRIL STANJKO 1958–2009

Aprila letos, ko se je začela prebujati narava in so tudi čebele že začele letati s cveta na cvet ter nabirati prvi nektar, nas je nenedoma brez besed zapustil Ciril Stanjko.

Rodil se je 5. aprila 1958 v majhni vasi Vogričevci v Prlekiji. Delo na kmetiji, ki ga je bilo kar precej, velikokrat ni bilo tako pomembno kot njegove čbelice, ki so bile njegove najboljše prijateljice. Čebelaril je z 10 panji, ki so bili vedno polni pridnih delavk. Ciril je bil izjemno samozavesten človek, njegov oče mu je že kot mladeniču zapustil veliko čebelarskega znanja. Njegove čebele so bile najpomembnejše opraševalke v vasi, zato je bil zelo pomemben njegov prispevek k obilnosti pridelkov.

Čebelar je za vedno odšel, čebelnjak pa je ostal, tako da njegove čbelice še naprej od zore do mraka brez besed nabirajo med. Vedno nasmejan in dobre volje je bil ta naš Ciril. Čebelarji ČD Ljutomer ga bomo ohranili v lepem spominu.

ČD Ljutomer

PE ČEBELARSKI CENTER MARIBOR

Streliška 150, Maribor - Tel/Fax: 02 / 331 80 10

*Delovni čas: od ponedeljka do petka od 9. do 17. ure,
sobota: od 8. do 13. ure; v nedeljo zaprto.*

PE ČEBELARNA OB PARKU

Tyrševa 26, Maribor, Tel./Fax: 02/251 60 12

*Delovni čas od marca do novembra:
Pon., sre., pet. odprto od 9h - 13h, julij, avgust zaprto*

Voščene satnice AŽ, LR

NOVO - BIO satnice AŽ

**Satniki AŽ - lipovi, rogljičeni
Panji AŽ, LR, LR 2/3**

**Drobni pribor, zaščitna oprema
za čebelarjenje**

Posode in točila za med...

**Sladkor in sladkorne pogače,
sirup za čebele**

**Zbiramo naročila za čebelje
matice!**

**Naročeno blago vam lahko pošljemo po hitri pošti,
pri večji količini pa po želji dostavimo na dom!**

***Blíža se sezona točenja in
polnjenja!***

Nudimo vam:

**kozarce za med,
pokrovčke s čebeljimi motivi,**

stekleničke za propolis,

**steklenice raznih oblik in
velikosti,**

kartonsko in plastično embalažo

GSM: 051/348-426

e-mail: jana.pp@amis.net

JANA - Trgovina, posredovanje, zastopanje - Jana Pušnik Pokrivač s.p., Maribor

Revija Slovenski čebelar je ustanovilo Slovensko čebelarsko društvo za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko leta 1898. Izdaja ga Čebelarska zveza Slovenije, Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica.

Naslov spletne strani ČZS: www.czs.si

Spletna stran revije: www.czs.si/slovenskicebelar.php

Avtomatski odzivnik za paše - tel.: (01) 729 61 20.

Elektronska pošta: urednik Marko Borko: marko.borko@czs.si - tajnik Anton Tomec: anton.tomec@czs.si - poslovna sekretarka Barbara Dimc: barbara.dimc@czs.si - predsednik Boštjan Noč: noch@czs.si

Tel.: tajništvo: (01) 729 61 00, faks: (01) 729 61 32, Barbara Dimc: 041 370 409, Anton Tomec: (01) 729 61 02, Boštjan Noč: 040 436 512, uredništvo: (01) 729 61 14, Marko Borko: 051 637 204.

Kontaktni podatki Javne svetovalne službe v čebelarstvu: Lidija Senič, vodja službe: 040 436 515, lidija.senic@czs.si, Vlado Auguštin, spec. za tehnologijo: 040 436 516, vlado.augustin@czs.si, Katja Škerjanc Jurčević, spec. za ekonomiko: 040 436 513, katja.jurcevic@czs.si, Nataša Lilek, spec. za varno hrano: 040 436 514, natasa.lilek@czs.si, Tomaž Samec, spec. za varno hrano: 040 436 517, tomaz.samec@czs.si, Janja Podlesnik, administrativna delavka, 01 729 61 24, janja.podlesnik@czs.si.

Uredniški odbor: Vlado Auguštin, Marko Borko, dr. Janez Grad, dr. Aleš Gregorc, Janez Gregori, prof. biol., Janez Mihelič, univ. dipl. biol., Borut Preinfalk, dr. vet. med.

Urednik: Marko Borko, univ. dipl. ped., lektorica: Nuša Radinja, prof.

Letna naročnina za leto 2009 za nečlane je 45 €, za naročnike iz tujine je 50 €. Posamezna številka stane 4 € za člane oz. 7 € za nečlane.

Reklamni oglasi: cela barvna stran 500 € (ovitek) oz. 300 € (notranjost), pol strani 150 €, tretjina strani 100 €, četrt strani 70 €, petina strani 50 €, pasica 20 €. Popust pri ceni za 3- do 5-kratno objavo reklamnega oglasa je 10 %, za 6- do 10-kratno objavo 20 %, za celoletno objavo 30 %. Člani lahko dvakrat na leto objavijo brezplačne oglase do 20 besed, vsaka nadaljnja beseda je 0,25 €. Splošni oglasi po 0,25 € za besedo, enako tudi za osmrtnice, ki vsebujejo več kot 80 besed. Cene so brez DDV.

Transakcijski račun ČZS: 02300-0013332083, matična številka ČZS: 5141729, ID za DDV: SI 81079435, šifra dejavnosti: 94.120.

Avtorjem priporočamo, da v člankih uporabljajo strokovno izrazje v skladu s Čebelarskim terminološkim slovarjem. Mnenje avtorjev člankov ni nujno mnenje uredništva. Uredništvo ne odgovarja za vsebino malih oglasov. Prispevki so v elektronski obliki brezplačno in javno objavljeni na spletnem portalu ČZS, spletnem portalu Digitalne knjižnice Slovenije in drugih spletnih straneh.

Oddaja prispevkov: članki do petega, obvestila, reklame, mali oglasi do desetega v mesecu.

Priprava za tisk in tisk: Littera Picta, d. o. o., Barletova cesta 4, 1215 Medvode

Naklada: 6500, Tiskano: 24. 6. 2009

Glasilo Slovenski čebelar, ki ga izdaja Čebelarska zveza Slovenije s sedežem na Brdu pri Lukovici, je vpisano v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za kulturo RS, pod zaporedno številko 585.

Izdaja Slovenskega čebelarja je delno financirana iz sredstev Javne svetovalne službe v čebelarstvu.

IZDELAVA ČEBELARSKE OPREME IN TRGOVINA

Točilo za med 4S
z motorjem 80W / 230V

Akcijska cena 590,55 €

Redna cena 635,00 €

Točilo za med 4S
z ročnim gonilom

Akcijska cena 358,05 €

Redna cena 385,00 €

Čebelarji izkoristite možnost ugodnega nakupa s pomočjo sofinanciranja nakupa čebelarske opreme s strani RS in EU.

Privoščite si najboljše.

AKCIJSKA PONUDBA V JULIJU IN AVGUSTU

Posoda za med
35 kg - PVC pipa

Akcijska cena 53,94 €

Redna cena 58,00 €

Posoda za med
50 kg - PVC pipa

Akcijska cena 59,52€

Redna cena 64,00 €

Posoda za med
50 kg - RSF pipa

Akcijska cena 80,91 €

Redna cena 87,00 €

Posoda za med
35 kg - RSF pipa

Akcijska cena 75,33 €

Redna cena 81,00 €

Delovni čas trgovine:

od ponedeljka do petka
9.00 - 12.00 in 13.00 - 17.00

od 27.7. do 31.7.

odprto od 9.00 do 13.00,
od 3.8. do 7.8.

bo trgovina ZAPRTA.

Ob sobotah - julij
9.00 - 12.00

od 1.8. do 29.8.

ob sobotah ZAPRTO.

Hlapilnik za mravljično
kislino Nassenheider

NOVO

Akcijske cene veljajo od 1.7. do 30.8.2009 oz do prodaje zalog.
Popusti se med seboj ne seštevajo in ne velja kartica ugodnosti.

Dozirna brizgalka
za oksalno kislino 1-6 ml

LOGAR TRADE d.o.o.

Poslovna cona A 41, 4208 Šenčur

tel.: 04 25 19 410, e-pošta: info@logar-trade.si, internet: www.logar-trade.si

Pri gotovinskem nakupu čebelarske opreme v vrednosti nad 42 EUR
priznamo čebelarjem z veljavno čebelarsko izkaznico 4% popusta.
NAROČENO BLAGO VAM LAHKO ODPOŠLJEMO S PAKETNO POŠTO.